

DYREKTYWY

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2015/849

z dnia 20 maja 2015 r.

w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, zmieniająca rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 i uchylająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/60/WE oraz dyrektywę Komisji 2006/70/WE

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 114,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Banku Centralnego ⁽¹⁾,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽²⁾,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Przepływy pieniędzy pochodzących z nielegalnych źródeł mogą szkodzić integralności, stabilności i wiarygodności sektora finansowego oraz stanowić zagrożenie dla rynku wewnętrznego Unii, jak również rozwoju międzynarodowego. Pranie pieniędzy, finansowanie terroryzmu i przestępczości zorganizowanej nadal stanowią poważny problem, którym należy się zająć na szczeblu Unii. Oprócz dalszego rozwijania instrumentów prawno-karnych na szczeblu Unii niezbędne są ukierunkowane i proporcjonalne działania zapobiegające wykorzystaniu systemu finansowego do prania pieniędzy i finansowania terroryzmu, które to działania mogą przynieść kompletarne wyniki.
- (2) Działania przestępców i ich wspólników podejmowane w celu ukrycia pochodzenia dochodów z przestępstwa lub przeznaczenia pieniędzy pochodzących z legalnych lub nielegalnych źródeł na cele terrorystyczne mogą stanowić poważne zagrożenie dla solidności, integralności i stabilności instytucji kredytowych i finansowych oraz dla zaufania do całego systemu finansowego. Osoby zajmujące się praniem pieniędzy i osoby finansujące terroryzm mogą starać się wykorzystywać swobodę przepływu kapitału i swobodę świadczenia usług finansowych, które stanowią część zintegrowanego unijnego obszaru finansowego, aby ułatwić sobie prowadzenie działalności przestępczej. Z tego względu na poziomie Unii niezbędne są określone środki koordynujące. Jednocześnie przeciwwagą dla celów polegających na ochronie społeczeństwa przed przestępczością oraz ochronie stabilności i integralności unijnego systemu finansowego powinna być konieczność stworzenia środowiska regulacyjnego, które umożliwi przedsiębiorstwom rozwijanie działalności bez ponoszenia nieproporcjonalnych kosztów przestrzegania przepisów.
- (3) Niniejsza dyrektywa jest czwartą dyrektywą dotyczącą zagrożeń wynikających z prania pieniędzy. Dyrektywa 91/308/EWG ⁽⁴⁾ określiła zjawisko prania pieniędzy w kategorii przestępstw narkotykowych i nałożyła

⁽¹⁾ Dz.U. C 166 z 12.6.2013, s. 2.

⁽²⁾ Dz.U. C 271 z 19.9.2013, s. 31.

⁽³⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 11 marca 2014 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) oraz stanowisko Rady w pierwszym czytaniu z dnia 20 kwietnia 2015 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym). Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 20 maja 2015 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym).

⁽⁴⁾ Dyrektywa Rady 91/308/EWG z dnia 10 czerwca 1991 r. w sprawie uniemożliwienia korzystania z systemu finansowego w celu prania brudnych pieniędzy (Dz.U. L 166 z 28.6.1991, s. 77).

zobowiązania wyłącznie na sektor finansowy. W dyrektywie 2001/97/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽¹⁾ rozszerzono zakres stosowania dyrektywy 91/308/EWG, zarówno pod względem przestępstw, jak i zawodów i działalności objętych tym zakresem. W czerwcu 2003 r. Grupa Specjalna ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy (zwana dalej „FATF”) przeprowadziła przegląd swoich zaleceń w celu uwzględnienia finansowania terroryzmu, a ponadto przedstawiła bardziej szczegółowe wymagania dotyczące identyfikacji i weryfikacji klientów, sytuacji, w których wyższe ryzyko prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu może uzasadniać stosowanie wzmocnionych środków, a także sytuacji, w których niższe ryzyko może uzasadniać przeprowadzanie mniej rygorystycznych kontroli. Zmiany te znalazły odzwierciedlenie w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/60/WE ⁽²⁾ oraz w dyrektywie Komisji 2006/70/WE ⁽³⁾.

- (4) Pranie pieniędzy i finansowanie terroryzmu odbywa się często w kontekście międzynarodowym. Środki przyjęte wyłącznie na szczeblu krajowym, a nawet unijnym, bez uwzględnienia koordynacji i współpracy na szczeblu międzynarodowym, miałyby bardzo ograniczone skutki. Dlatego środki przyjmowane przez Unię w tej dziedzinie powinny być zgodne z innymi działaniami podjętymi w ramach forów międzynarodowych i co najmniej tak rygorystyczne jak te działania. W działaniach Unii należy nadal uwzględniać w sposób szczególny zalecenia FATF i instrumenty innych organów międzynarodowych aktywnie prowadzących walkę z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu. W celu wzmocnienia skuteczności zwalczania prania pieniędzy i finansowania terroryzmu należy, w stosownych przypadkach, dostosować odpowiednie unijne akty ustawodawcze do Międzynarodowych standardów przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu oraz proliferacji przyjętych przez FATF w lutym 2012 r. (zwanych dalej „zmienionymi zaleceniami FATF”).
- (5) Ponadto wykorzystywanie systemu finansowego do kierowania pieniędzy pochodzących z nielegalnego, a nawet z legalnego źródła na cele terrorystyczne stwarza wyraźne ryzyko dla integralności, prawidłowego funkcjonowania, wiarygodności i stabilności systemu finansowego. W związku z tym środkami zapobiegawczymi określonymi w niniejszej dyrektywie należy objąć manipulowanie pieniędzmi pochodzącymi z poważnej przestępczości i gromadzenie pieniędzy lub mienia na cele terrorystyczne.
- (6) Duże płatności gotówkowe wiążą się z bardzo dużym ryzykiem prania pieniędzy i finansowania terroryzmu. W celu zwiększenia nadzoru oraz ograniczenia ryzyka, z jakim wiążą się takie płatności gotówkowe, osoby prowadzące handel towarami powinny być objęte niniejszą dyrektywą w takim zakresie, w jakim dokonują płatności gotówkowych, lub je otrzymują, na kwotę 10 000 EUR lub wyższą. Państwa członkowskie powinny mieć możliwość przyjęcia niższych progów, wprowadzenia dodatkowych ogólnych ograniczeń w stosunku do wykorzystywania gotówki i innych przepisów o bardziej rygorystycznym charakterze.
- (7) Korzystanie z instrumentów pieniądza elektronicznego jest coraz powszechniej uznawane za substytut rachunku bankowego i w związku z tym, w uzupełnieniu środków określonych w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/110/WE ⁽⁴⁾, uzasadnione jest objęcie tych instrumentów obowiązkami w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu. Jednakże w pewnych okolicznościach, w których udowodniono niewielkie ryzyko i gdy spełnione są rygorystyczne warunki ograniczające ryzyko, państwa członkowskie powinny mieć możliwość wyłączenia instrumentów pieniądza elektronicznego z obowiązku podejmowania niektórych środków należytej staranności wobec klienta, takich jak identyfikacja i weryfikacja klienta i beneficjenta rzeczywistego, ale nie z obowiązku monitorowania transakcji lub stosunków gospodarczych. Wśród warunków ograniczających ryzyko powinien znaleźć się wymóg, by wyłączone instrumenty pieniądza elektronicznego były wykorzystywane wyłącznie do nabywania towarów i usług, a przechowywane elektronicznie kwoty były wystarczająco niskie, by wykluczyć możliwość obejścia przepisów w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu. Takie wyłączenie nie powinno mieć wpływu na swobodę państw członkowskich w zezwalaniu podmiotom zobowiązanym na stosowanie uproszczonych środków należytej staranności wobec klienta w odniesieniu do innych instrumentów pieniądza elektronicznego stwarzających niższe ryzyko – zgodnie z art. 15.
- (8) W odniesieniu do podmiotów zobowiązanych, które podlegają niniejszej dyrektywie, uznaje się, że do kategorii pośredników w obrocie nieruchomościami mogą, w odpowiednich przypadkach, należeć pośrednicy wynajmu nieruchomości.

⁽¹⁾ Dyrektywa 2001/97/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 4 grudnia 2001 r. zmieniająca dyrektywę Rady 91/308/EWG w sprawie uniemożliwienia korzystania z systemu finansowego w celu prania pieniędzy (Dz.U. L 344 z 28.12.2001, s. 76)

⁽²⁾ Dyrektywa 2005/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 października 2005 r. w sprawie przeciwdziałania korzystaniu z systemu finansowego w celu prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu (Dz.U. L 309 z 25.11.2005, s. 15).

⁽³⁾ Dyrektywa Komisji 2006/70/WE z dnia 1 sierpnia 2006 r. ustanawiająca środki wykonawcze do dyrektywy 2005/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do definicji osoby zajmującej eksponowane stanowisko polityczne, jak również w odniesieniu do technicznych kryteriów stosowania uproszczonych zasad należytej staranności wobec klienta oraz wyłączenia z uwagi na działalność finansową prowadzoną w sposób sporadyczny lub w bardzo ograniczonym zakresie (Dz.U. L 214 z 4.8.2006, s. 29).

⁽⁴⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/110/WE z dnia 16 września 2009 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje pieniądza elektronicznego oraz nadzoru ostrożnościowego nad ich działalnością, zmieniająca dyrektywy 2005/60/WE i 2006/48/WE oraz uchylająca dyrektywę 2000/46/WE (Dz.U. L 267 z 10.10.2009, s. 7).

- (9) Przedstawiciele wolnych zawodów prawniczych, zgodnie z definicją stosowaną przez państwa członkowskie, powinni podlegać niniejszej dyrektywie w przypadku udziału w transakcjach finansowych lub korporacyjnych, włączając w to świadczenie usług doradztwa podatkowego, wówczas gdy istnieje największe ryzyko nadużywania usług świadczonych przez przedstawicieli tych zawodów do celów legalizowania dochodów pochodzących z działalności przestępczej lub do celów finansowania terroryzmu. Powinny jednak istnieć wyłączenia z obowiązku zgłaszania informacji uzyskanych przed rozpoczęciem, w czasie lub po zakończeniu postępowania sądowego albo przy ustalaniu sytuacji prawnej klienta. W związku z tym doradztwo prawne powinno nadal podlegać obowiązkowi zachowania tajemnicy zawodowej, chyba że przedstawiciel wolnego zawodu prawniczego bierze udział w praniu pieniędzy lub finansowaniu terroryzmu, porada prawna jest udzielana w celu prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu lub wie on, że klient zwraca się o poradę prawną do celów prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu.
- (10) Bezpośrednio porównywalne usługi należy traktować w ten sam sposób, gdy świadczą je przedstawiciele którychkolwiek z zawodów objętych niniejszą dyrektywą. W celu zapewnienia przestrzegania praw zagwarantowanych w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „Kartą praw podstawowych”) w przypadku biegłych rewidentów, zewnętrznych księgowych oraz doradców podatkowych, którzy w niektórych państwach członkowskich mogą występować w obronie klienta lub reprezentować go podczas postępowania sądowego, lub ustalać sytuację prawną klienta, informacje, które uzyskują w trakcie wykonywania powyższych zadań nie powinny podlegać obowiązkowi w zakresie zgłaszania przewidzianym w niniejszej dyrektywie.
- (11) Należy wyraźnie podkreślić, że „przestępstwa podatkowe” dotyczące podatków bezpośrednich i pośrednich objęte są zakresem szerokiej definicji „działalności przestępczej” określonej w niniejszej dyrektywie zgodnie ze zmienionymi zaleceniami FATF. Ponieważ w każdym państwie członkowskim za „działalność przestępczą” zagrożoną karami, o których mowa w art. 3 pkt 4 lit. f) niniejszej dyrektywy, mogą być uznawane różne przestępstwa podatkowe, definicje przestępstwa podatkowego określone w prawie krajowym państw członkowskich mogą się od siebie różnić. Choć nie przewiduje się harmonizacji definicji przestępstw podatkowych określonych w prawie krajowym państw członkowskich, państwa te powinny umożliwić, w najszerszym zakresie, na jaki zezwala prawo krajowe, wymianę informacji lub udzielanie pomocy pomiędzy unijnymi jednostkami analityki finansowej.
- (12) Istnieje potrzeba identyfikacji każdej osoby fizycznej będącej właścicielem podmiotu prawnego lub sprawującej nad nim kontrolę. W celu zapewnienia rzeczywistej przejrzystości państwa członkowskie powinny zapewnić objęcie przepisami możliwie jak najszerszego zakresu podmiotów prawnych utworzonych na ich terytorium poprzez wpis do rejestru lub jakiegokolwiek inny mechanizm. Podczas gdy wskazanie konkretnego, wyrażonego w procentach, pakietu akcji lub udziału własnościowego nie prowadzi automatycznie do wskazania beneficjenta rzeczywistego, powinien to być jeden z czynników dowodowych, które należy wziąć pod uwagę. Państwa członkowskie powinny móc jednak zdecydować, że niższa wartość procentowa może stanowić wskazanie własności lub sprawowania kontroli.
- (13) Identyfikacja i weryfikacja beneficjentów rzeczywistych powinna obejmować w stosownych przypadkach podmioty prawne będące właścicielami innych podmiotów prawnych, a podmioty zobowiązane powinny starać się zidentyfikować osoby fizyczne ostatecznie sprawujące kontrolę – w drodze własności lub w inny sposób – nad podmiotem prawnym będącym klientem. Sprawowanie kontroli w inny sposób może między innymi obejmować kryteria dotyczące kontroli wykorzystywane podczas przygotowywania skonsolidowanych sprawozdań finansowych, a więc kontrolę taką mogą na przykład stanowić umowa udziałowców lub akcjonariuszy, wywieranie dominującego wpływu lub uprawnienie do mianowania kadry kierowniczej wyższego szczebla. Może się zdarzyć, że nie uda się zidentyfikować osoby fizycznej, która ostatecznie jest właścicielem podmiotu prawnego lub go kontroluje. W takich wyjątkowych przypadkach podmioty zobowiązane – po wyczerpaniu wszystkich możliwych sposobów identyfikacji i pod warunkiem że nie ma podstaw do podejrzeń – mogą uznać za beneficjenta rzeczywistego lub beneficjentów rzeczywistych osobę lub osoby zajmujące wyższe stanowiska kierownicze.
- (14) Konieczność posiadania dokładnych i aktualnych danych dotyczących beneficjenta rzeczywistego jest kluczowym czynnikiem śledzenia przestępców, którzy w przeciwnym razie mogliby ukryć swoją tożsamość w strukturze korporacyjnej. Państwa członkowskie powinny zatem zapewnić, by podmioty zarejestrowane na ich terytorium na podstawie prawa krajowego otrzymały i posiadały odpowiednie, dokładne i aktualne informacje o ich beneficjentach rzeczywistych, oprócz podstawowych informacji, takich jak nazwa przedsiębiorstwa, adres oraz potwierdzenie rejestracji i własności prawnej. Z myślą o większej przejrzystości, po to by zwalczać niewłaściwe wykorzystywanie podmiotów prawnych, państwa członkowskie powinny zapewnić przechowywanie informacji na temat beneficjentów rzeczywistych w rejestrze centralnym, zlokalizowanym poza siedzibą przedsiębiorstwa, przy pełnym poszanowaniu prawa unijnego. W tym celu państwa członkowskie mogą korzystać z centralnej bazy danych, w której zbierane są informacje o beneficjentach rzeczywistych, lub z rejestru przedsiębiorstw lub innego centralnego rejestru. Państwa członkowskie mogą postanowić, że podmioty zobowiązane są odpowiedzialne za wypełnianie tego rejestru. Państwa członkowskie powinny zapewnić udostępnienie tych informacji we wszystkich przypadkach, właściwym organom i jednostkom analityki finansowej oraz dostarczenie ich podmiotom zobowiązanym w momencie podejmowania przez nie środków należytej staranności wobec klienta. Państwa członkowskie powinny również zagwarantować, by inne osoby mogące wykazać uzasadniony interes w odniesieniu do informacji dotyczących prania pieniędzy, finansowania terroryzmu i powiązanych przestępstw

źródłowych – takich jak korupcja, przestępstwa podatkowe i oszustwa – otrzymały dostęp do informacji o beneficjentach rzeczywistych, z poszanowaniem zasad ochrony danych. Osoby wykazujące uzasadniony interes powinny posiadać dostęp do informacji w zakresie charakteru i skali posiadanego udziału, w tym na temat przybliżonej wartości tego udziału.

- (15) W tym celu państwa członkowskie powinny mieć możliwość zezwolenia w przepisach krajowych na udzielenie dostępu w szerszym zakresie niż przewidziany na mocy niniejszej dyrektywy.
- (16) Terminowy dostęp do informacji na temat beneficjentów rzeczywistych powinien zostać zapewniony tak, by uniknąć ryzyka uprzedzenia zainteresowanego przedsiębiorstwa.
- (17) W celu zapewnienia równych warunków działania różnych form prawnych należy również nałożyć wymóg na powierników, by otrzymywali, posiadali i przekazywali podmiotom zobowiązanym, podejmującym środki należytej staranności wobec klienta, informacje o beneficjentach rzeczywistych i by przekazywali te informacje do centralnego rejestru lub centralnej bazy danych oraz by ujawniali swój status podmiotom zobowiązanym. Podmioty prawne takie jak fundacje i porozumienia prawne podobne do trustów powinny podlegać równoważnym wymogom.
- (18) Niniejszą dyrektywę należy również stosować do tych rodzajów działalności, które podmioty zobowiązane prowadzą przez internet.
- (19) Nowe technologie zapewniają przedsiębiorstwom i klientom oszczędne pod względem czasu i kosztów rozwiązania, a zatem powinny być brane pod uwagę przy ocenie ryzyka. Właściwe organy i podmioty zobowiązane powinny aktywnie zwalczać nowe i innowacyjne sposoby prania pieniędzy.
- (20) Zachęca się przedstawicieli Unii w organach zarządzających Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju do wdrażania przepisów niniejszej dyrektywy oraz do opublikowania na jego stronie internetowej strategii przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu zawierającej szczegółowe procedury, które nadałyby skutek niniejszej dyrektywie.
- (21) Obawy budzi wykorzystanie sektora gier hazardowych w celu legalizowania dochodów pochodzących z działalności przestępczej. W celu ograniczenia ryzyka, z jakim wiążą się usługi w zakresie gier hazardowych, niniejsza dyrektywa powinna nałożyć na podmioty świadczące stwarzające podwyższone ryzyko usługi w zakresie gier hazardowych obowiązek dotyczący stosowania środków należytej staranności wobec klienta w odniesieniu do pojedynczych transakcji na kwoty w wysokości co najmniej 2 000 EUR. Państwa członkowskie powinny zapewnić, by zobowiązane podmioty stosowały wspomniany próg w odniesieniu do odbierania wygranych lub obstawiania stawek, w tym w formie zakupu lub wymiany żetonów do gry. Podmioty świadczące usługi w zakresie gier hazardowych w lokalach fizycznych, takich jak kasyna i domy gier, powinny zapewnić możliwość powiązania środków należytej staranności wobec klienta – jeśli są one stosowane w momencie wejścia do lokalu – z transakcjami przeprowadzanymi przez klienta w tym lokalu. Jednak w okolicznościach, w których udowodniono niewielkie ryzyko, państwa członkowskie powinny mieć możliwość wyłączenia pewnych usług w zakresie gier hazardowych z niektórych lub wszystkich wymogów określonych w niniejszej dyrektywie. Zastosowanie wyłączenia przez państwo członkowskie powinno być rozważane w ściśle ograniczonych i uzasadnionych okolicznościach i gdy ryzyko prania pieniędzy i finansowania terroryzmu jest niskie. Wyłączenia takie powinny podlegać szczegółowej ocenie ryzyka, która uwzględni również stopień podatności mających zastosowanie transakcji. Wyłączenia powinny być zgłaszane Komisji. W ocenie ryzyka państwa członkowskie powinny wskazać, w jaki sposób uwzględniły wszelkie stosowne ustalenia w sprawozdaniach wydanych przez Komisję w ramach ponadnarodowej oceny ryzyka.
- (22) Ryzyko prania pieniędzy i finansowania terroryzmu nie jest takie samo w każdym przypadku. W związku z tym należy stosować całościowe podejście oparte na analizie ryzyka. Podejście oparte na analizie ryzyka nie jest wariantem nadmiernie liberalnym dla państw członkowskich i podmiotów zobowiązanych. Obejmuje ono podejmowanie decyzji w oparciu o dowody w celu efektywniejszej identyfikacji ryzyka prania pieniędzy i finansowania terroryzmu zagrażających Unii oraz podmiotom prowadzącym działalność na jej terytorium.
- (23) U podstaw podejścia opartego na analizie ryzyka znajduje się konieczność identyfikacji, zrozumienia i ograniczenia przez państwa członkowskie i Unię dotyczącego je ryzyka w zakresie prania pieniędzy i finansowania terroryzmu. Znaczenie ponadnarodowego podejścia do identyfikacji ryzyka zostało uznane na szczeblu międzynarodowym i w związku z tym Europejski Urząd Nadzoru (Europejski Urząd Nadzoru Bankowego) („EUNB”) ustanowiony rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1093/2010⁽¹⁾, Europejski Urząd Nadzoru (Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych) („EUNUIPPE”) ustanowiony rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1094/2010⁽²⁾ oraz

(1) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1093/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego), zmiany decyzji nr 716/2009/WE oraz uchylecia decyzji Komisji 2009/78/WE (Dz.U. L 331 z 15.12.2010, s. 12).

(2) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1094/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych), zmiany decyzji nr 716/2009/WE i uchylecia decyzji Komisji 2009/79/WE (Dz.U. L 331 z 15.12.2010, s. 48).

Europejski Urząd Nadzoru (Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych) („EUNGiPW”) ustanowiony rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1095/2010⁽¹⁾ powinny otrzymać zadanie wydania, za pośrednictwem ich Wspólnego Komitetu, opinii w kwestii ryzyka mającego wpływ na sektor finansowy Unii.

- (24) Komisja jest właściwą instytucją do przeglądu szczególnych zagrożeń transgranicznych, które mogłyby wpływać na rynek wewnętrzny i które nie mogą zostać zidentyfikowane ani skutecznie zwalczone przez poszczególne państwa członkowskie. W związku z tym powinno się jej powierzyć zadanie koordynowania oceny ryzyka związanego z działalnością transgraniczną. Zaangażowanie odpowiednich ekspertów, takich jak grupa ekspertów ds. prania pieniędzy i finansowania terroryzmu i przedstawiciele jednostek analityki finansowej, a także – w stosownych przypadkach – innych organów na szczeblu Unii jest kluczowe dla skuteczności tego procesu. Ważnym źródłem informacji dla przedmiotowego procesu są również krajowe oceny ryzyka i krajowe doświadczenia. Dokonywana przez Komisję ocena ryzyka transgranicznego nie powinna obejmować przetwarzania danych osobowych. W każdym przypadku dane powinny być poddawane pełnej anonimizacji. Krajowe i unijne organy nadzoru zajmujące się ochroną danych powinny być zaangażowane, jedynie jeśli ocena ryzyka prania pieniędzy i finansowania terroryzmu ma wpływ na prywatność i ochronę danych osób fizycznych.
- (25) Wyniki oceny ryzyka należy w stosownych przypadkach udostępnić w sposób terminowy podmiotom zobowiązanym w celu umożliwienia im identyfikacji, zrozumienia i zarządzania własnymi czynnikami ryzyka oraz ograniczenia ich.
- (26) Oprócz tego, w celu jeszcze lepszego zidentyfikowania, zrozumienia i zarządzania czynnikami ryzyka na szczeblu Unii oraz ograniczania ich państwa członkowskie powinny udostępniać wyniki swoich ocen ryzyka: sobie wzajemnie, Komisji oraz EUNB, EUNUiPPE i EUNGiPW (zwanym dalej „europejskimi urzędami nadzoru”).
- (27) Stosując niniejszą dyrektywę, właściwe jest uwzględnienie cech charakterystycznych i potrzeb mniejszych podmiotów zobowiązanych objętych jej zakresem oraz zapewnienie traktowania odpowiadającego szczególnym potrzebom takich podmiotów i charakterowi prowadzonej przez nie działalności.
- (28) W celu ochrony odpowiedniego funkcjonowania unijnego systemu finansowego i rynku wewnętrznego przed praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów zgodnie z art. 290 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) w celu zidentyfikowania jurysdykcji państw trzecich, których krajowe systemy przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu wykazują strategiczne braki (zwanym dalej „państwami trzecimi wysokiego ryzyka”). Zmieniający się charakter zagrożeń związanych z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu, którym sprzyja ciągły rozwój technologii i środków będących do dyspozycji przestępców, wymaga szybkiego i nieustannego dostosowywania ram prawnych w odniesieniu do państw trzecich wysokiego ryzyka w celu skutecznego ograniczenia istniejącego ryzyka i przeciwdziałania powstawaniu nowego. Komisja powinna uwzględnić informacje pochodzące od organizacji międzynarodowych i organów normalizacyjnych w dziedzinie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, takie jak publiczne oświadczenia FATF, wzajemna ocena lub szczegółowe sprawozdania z oceny lub opublikowane sprawozdania uzupełniające, a w stosownych przypadkach dostosować swoje oceny do zmian przedstawionych we wspomnianych dokumentach.
- (29) Państwa członkowskie powinny co najmniej wymagać od podmiotów zobowiązanych, by stosowały wzmocnione środki należytej staranności wobec klientów – osób fizycznych lub podmiotów prawnych – mających siedzibę w państwach trzecich wysokiego ryzyka określonych przez Komisję. Zabronione powinno też być korzystanie z usług osób trzecich mających siedzibę w jednym z takich państw. Państwa niewymienione w tym wykazie nie powinny być automatycznie uznane za takie, które posiadają skuteczne systemy w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, a zamieszkałe w nich osoby fizyczne lub podmioty prawne mające w nich siedzibę powinny być oceniane z uwzględnieniem ryzyka.
- (30) Ryzyko jako takie ma zmienny charakter, a elementy zmienne, zarówno pojedynczo, jak i łącznie, mogą zwiększać lub zmniejszać potencjalne ryzyko, wpływając tym samym na właściwy poziom środków zapobiegawczych, takich jak środki należytej staranności wobec klienta. Istnieją w związku z tym okoliczności, w których należy stosować wzmocnione środki należytej staranności, oraz inne okoliczności, w których stosowne mogą być uproszczone środki należytej staranności.
- (31) Należy uznać, że niektóre sytuacje stwarzają większe ryzyko w zakresie prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu. Chociaż należy ustalać tożsamość i profil działalności wszystkich klientów, występują przypadki, w których wymagane są szczególnie rygorystyczne procedury identyfikacji i weryfikacji klienta.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1095/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych), zmiany decyzji nr 716/2009/WE i uchylenia decyzji Komisji 2009/77/WE (Dz.U. L 331 z 15.12.2010, s. 84).

- (32) Dotyczy to szczególnie stosunków z osobami, które pełnią lub pełniły ważne funkcje publiczne w Unii lub na arenie międzynarodowej, szczególnie z osobami pochodzącymi z państw, w których szerzy się korupcja. Tego typu relacje mogą narazić sektor finansowy w szczególności na poważne ryzyko utraty wiarygodności i ryzyko prawne. Międzynarodowe starania na rzecz walki z korupcją również uzasadniają potrzebę zwrócenia szczególnej uwagi na takie osoby oraz zastosowania właściwych wzmocnionych środków należytej staranności wobec klienta w odniesieniu do osób, które pełnią obecnie lub pełniły w przeszłości eksponowane funkcje publiczne w kraju lub za granicą oraz w odniesieniu do pracowników najwyższego szczebla w organizacjach międzynarodowych.
- (33) Wymogi dotyczące osób zajmujących eksponowane stanowiska polityczne mają charakter zapobiegawczy a nie karny i nie należy ich interpretować jako wskazania, że osoby te są zaangażowane w działalność przestępczą. Odmowa nawiązania stosunków gospodarczych z osobą zajmującą eksponowane stanowisko polityczne wyłącznie z uwagi na ten status jest sprzeczna z literą i duchem niniejszej dyrektywy oraz zmienionych zaleceń FATF.
- (34) Uzyskanie zgody kadry kierowniczej wyższego szczebla na nawiązanie stosunków gospodarczych nie oznacza we wszystkich przypadkach potrzeby uzyskania zgody zarządu. Powinno być możliwe udzielenie takiej zgody przez osobę posiadającą wystarczającą wiedzę na temat ekspozycji danej instytucji na ryzyko związane z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu oraz wystarczająco wysokie stanowisko, by podejmować decyzje mające wpływ na ekspozycję danej instytucji na ryzyko.
- (35) W celu uniknięcia powtarzania procedur identyfikacji klienta, co prowadzi do opóźnień i nieefektywności w działalności gospodarczej, należy zezwolić – pod warunkiem zastosowania właściwych środków ochronnych – na przyjmowanie przez podmioty zobowiązane klientów, których identyfikację przeprowadzono gdzie indziej. W przypadkach, w których podmiot zobowiązany korzysta z usług osoby trzeciej, ostateczną odpowiedzialność za zastosowanie wobec klienta należytej staranności powinien ponosić podmiot zobowiązany, który przyjmuje klienta. Osoba trzecia lub osoba, która doprowadziła do przyjęcia klienta, również powinna ponosić odpowiedzialność za spełnienie wymogów niniejszej dyrektywy, w tym wymogu zgłaszania podejrzanych transakcji oraz przechowywania dokumentacji, w zakresie, w jakim łączą ją stosunki z klientem objęte niniejszą dyrektywą.
- (36) W przypadku zaistnienia stosunków pośrednictwa lub zlecenia zadań na zasadzie outsourcingu na podstawie umowy pomiędzy podmiotami zobowiązanymi a osobami zewnętrznymi, których nie obejmuje niniejsza dyrektywa, jakiegokolwiek zobowiązania w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu ciążące na tych pośrednikach lub podmiotach świadczących usługi na zasadzie outsourcingu, traktowanych jako część podmiotów zobowiązanych, mogą wynikać wyłącznie z umowy między stronami, a nie z niniejszej dyrektywy. W związku z tym odpowiedzialność za przestrzeganie niniejszej dyrektywy powinna spoczywać przede wszystkim na podmiocie zobowiązanym.
- (37) Wszystkie państwa członkowskie ustanowiły lub powinny ustanowić niezależne i autonomiczne pod względem operacyjnym jednostki analityki finansowej odpowiedzialne za gromadzenie i analizowanie informacji przez nie otrzymywanych w celu ustalenia powiązań między podejrzаныmi transakcjami a leżącą u ich podstaw działalnością przestępczą w celu zapobiegania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu oraz ich zwalczania. Niezależna i autonomiczna pod względem operacyjnym jednostka analityki finansowej powinna oznaczać jednostkę posiadającą uprawnienia i możliwości, by swobodnie wykonywać swoje funkcje, w tym podejmować autonomiczne decyzje w zakresie analizowania, żądania i rozpowszechniania określonych informacji. Podejrzane transakcje i inne informacje dotyczące prania pieniędzy, powiązanych przestępstw źródłowych i finansowania terroryzmu należy zgłaszać jednostce analityki finansowej, która powinna pełnić rolę centralnej jednostki krajowej odpowiedzialnej za przyjmowanie i analizowanie odnośnych danych oraz ujawnianie właściwym organom wyników przeprowadzonych analiz. Wszystkie podejrzane transakcje, a także próby przeprowadzenia takich transakcji, należy zgłosić bez względu na ich kwotę. Zgłoszone informacje mogą zawierać również informacje na temat progów.
- (38) Na zasadzie odstępstwa od ogólnego zakazu przeprowadzania podejrzanych transakcji podmioty zobowiązane powinny mieć możliwość przeprowadzania podejrzanych transakcji przed poinformowaniem właściwych organów, jeżeli odstąpienie od ich przeprowadzenia jest niemożliwe lub może szkodzić działaniom mającym na celu wykrycie osób czerpiących korzyści z podejrzewanej operacji prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu. Odstępstwo to powinno jednak pozostawać bez uszczerbku dla zobowiązań międzynarodowych przyjętych przez państwa członkowskie w zakresie bezzwłocznego zamrażania środków lub innych aktywów należących do terrorystów, organizacji terrorystycznych lub podmiotów finansujących terroryzm, zgodnie z odpowiednimi rezolucjami Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych.
- (39) W odniesieniu do niektórych podmiotów zobowiązanych państwa członkowskie powinny mieć możliwość wyznaczenia właściwego organu samorządu zawodowego, jako organu, do którego należy kierować informacje w pierwszej kolejności, zamiast do jednostki analityki finansowej. Zgodnie z orzecznictwem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka system przekazywania informacji w pierwszej kolejności do organu samorządu zawodowego stanowi istotne zabezpieczenie mające na celu wspieranie ochrony podstawowych praw w odniesieniu do obowiązków zgłaszania mających zastosowanie do prawników. Państwa członkowskie powinny przewidzieć środki i sposoby ochrony tajemnicy zawodowej, poufności i prywatności.
- (40) W przypadkach, w których państwo członkowskie podejmuje decyzję o wyznaczeniu takiego organu samorządu zawodowego, może ono zezwolić takiemu organowi na nieprzekazywanie lub nałożyć na taki organ obowiązek

nieprzekazywania jednostce analityki finansowej żadnych informacji otrzymanych od osób, które organ ten reprezentuje, w przypadku gdy osoby te otrzymują takie informacje od jednego ze swoich klientów lub które uzyskują na temat jednego ze swoich klientów, podczas ustalania sytuacji prawnej danego klienta lub podczas wykonywania swoich obowiązków polegających na obronie lub reprezentowaniu tego klienta w postępowaniu sądowym, lub w związku z takim postępowaniem, włącznie z udzielaniem porad w sprawie wszczęcia lub uniknięcia takiego postępowania, bez względu na to, czy takie informacje są otrzymane lub uzyskane przed zakończeniem takiego postępowania, w jego trakcie czy po jego zakończeniu.

- (41) Stwierdzono szereg przypadków, w których pracownicy zgłaszający swoje podejrzenia odnośnie do prania pieniędzy spotykali się z groźbami lub wrogimi działaniami. Chociaż niniejsza dyrektywa nie może ingerować w procedury sądowe państw członkowskich, jest to sprawa o zasadniczym znaczeniu dla skuteczności systemu przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu. Państwa członkowskie powinny mieć świadomość istnienia tego problemu i uczynić wszystko, co w ich mocy, aby chronić osoby, w tym pracowników i przedstawicieli podmiotów zobowiązanych, przed tego rodzaju groźbami lub wrogimi działaniami i udzielić tym osobom, zgodnie z prawem krajowym, odpowiedniej ochrony w zakresie prawa do ochrony ich danych osobowych i praw do skutecznej ochrony sądowej i reprezentacji.
- (42) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 95/46/WE⁽¹⁾, transponowana do prawa krajowego, ma zastosowanie do przetwarzania danych osobowych do celów niniejszej dyrektywy. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 45/2001⁽²⁾ ma zastosowanie do przetwarzania danych osobowych przez instytucje i organy Unii do celów niniejszej dyrektywy. Wszystkie państwa członkowskie uznają, że zwalczanie prania pieniędzy i finansowania terroryzmu stanowi ważny interes publiczny. Niniejsza dyrektywa pozostaje bez uszczerbku dla ochrony danych osobowych przetwarzanych w ramach współpracy policyjnej i wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych, z uwzględnieniem decyzji ramowej Rady 2008/977/WSiSW⁽³⁾ wdrożonej do prawa krajowego.
- (43) Dostosowanie niniejszej dyrektywy do zmienionych zaleceń FATF musi odbywać się z pełnym poszanowaniem prawa unijnego, zwłaszcza w zakresie unijnych przepisów o ochronie danych i z poszanowaniem praw podstawowych zapisanych w Karcie praw podstawowych. Niektóre aspekty wdrożenia niniejszej dyrektywy wymagają gromadzenia, analizy, przechowywania i przekazywania danych. Takie przetwarzanie danych osobowych powinno być dozwolone pod warunkiem pełnego poszanowania praw podstawowych i jedynie do celów określonych w niniejszej dyrektywie; ma to również zastosowanie do działań wymaganych na mocy niniejszej dyrektywy, takich jak: stosowanie środków należytej staranności wobec klienta, ciągłe monitorowanie, badanie nietypowych i podejrzanych transakcji oraz ich zgłaszanie, identyfikacja beneficjenta rzeczywistego osoby prawnej lub porozumienia prawnego, identyfikacja osób zajmujących eksponowane stanowiska polityczne, przekazywanie informacji przez właściwe organy oraz przekazywanie informacji przez instytucje kredytowe i finansowe oraz inne podmioty zobowiązane. Gromadzenie i przetwarzanie danych osobowych przez podmioty zobowiązane powinno mieć ograniczony zakres – niezbędny do spełnienia wymogów niniejszej dyrektywy, a dane osobowe nie powinny być dalej przetwarzane w sposób niezgodny z tym celem. W szczególności dalsze przetwarzanie danych osobowych do celów handlowych powinno być ściśle zabronione.
- (44) Zmienione zalecenia FATF pokazują, że dla zapewnienia zdolności do pełnej współpracy i szybkiego odpowiadania na wnioski o informacje wystosowane przez właściwe organy do celów zapobiegania przypadkom prania pieniędzy i finansowania terroryzmu, wykrywania tych przypadków lub prowadzenia dochodzeń w ich sprawie, podmioty zobowiązane powinny przechowywać przez co najmniej 5 lat niezbędne informacje uzyskane w wyniku podejmowania środków należytej staranności wobec klienta oraz rejestry transakcji. By uniknąć stosowania różnych podejść i by spełnić wymogi w zakresie ochrony danych osobowych i pewności prawa, wspomniany okres przechowywania danych powinien zostać określony na 5 lat od momentu zakończenia stosunków gospodarczych lub od przeprowadzenia sporadycznej transakcji. Jednak, jeżeli jest to konieczne do celów zapobiegania przypadkom prania pieniędzy i finansowania terroryzmu, wykrywania takich przypadków lub prowadzenia dochodzeń w ich sprawie, oraz po dokonaniu oceny konieczności i proporcjonalności, państwa członkowskie powinny mieć możliwość dopuszczania lub wymagania dalszego zatrzymywania danych, na okres nieprzekraczający kolejnych 5 lat, bez uszczerbku dla krajowych przepisów prawa karnego dotyczących dowodów, mających zastosowanie do trwających dochodzeń i postępowań sądowych. Państwa członkowskie powinny wymagać ustanowienia konkretnych zabezpieczeń w celu zapewnienia bezpieczeństwa danych i powinny określić, jakie osoby lub grupy osób lub organy powinny mieć wyłączny dostęp do zatrzymanych danych.
- (45) Do celu zapewnienia odpowiedniego i efektywnego funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości w okresie transpozycji niniejszej dyrektywy do krajowych porządków prawnych państw członkowskich i w celu umożliwienia niezakłóconej interakcji z krajowym prawem procesowym, należy zatrzymać – przez okres 5 lat od

(1) Dyrektywa 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych (Dz.U. L 281 z 23.11.1995, s. 31).

(2) Rozporządzenie (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2000 r. o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje i organy wspólnotowe i o swobodnym przepływie takich danych (Dz.U. L 8 z 12.1.2001, s. 1).

(3) Decyzja ramowa Rady 2008/977/WSiSW z dnia 27 listopada 2008 r. w sprawie ochrony danych osobowych przetwarzanych w ramach współpracy policyjnej i sądowej w sprawach karnych (Dz.U. L 350 z 30.12.2008, s. 60).

dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy, z możliwością przedłużenia o kolejne 5 lat – informacje i dokumenty mające związek z toczącymi się postępowaniami sądowymi prowadzonymi w celu zapobiegania możliwym przypadkom prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, wykrywania tych przypadków lub prowadzenia dochodzeń w ich sprawie, które to postępowania toczyły się w państwach członkowskich w momencie wejścia w życie niniejszej dyrektywy.

- (46) Prawo dostępu do danych przysługujące osobom, których dane te dotyczą, ma zastosowanie do danych osobowych przetwarzanych do celów niniejszej dyrektywy. Jednak dostęp osób, których dane dotyczą, do wszelkich informacji związanych ze zgłoszeniem podejrzanego transakcji poważnie ograniczyłby skuteczność walki z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu. Wyjątki od tego prawa i jego ograniczenia zgodnie z art. 13 dyrektywy 95/46/WE i, w stosownych przypadkach, z art. 20 rozporządzenia (WE) nr 45/2001, mogą być zatem uzasadnione. Osoba, której dane dotyczą, ma prawo zażądać, by organ nadzorczy, o którym mowa w art. 28 dyrektywy 95/46/WE, lub, w stosownych przypadkach, Europejski Inspektor Ochrony Danych sprawdził legalność przetwarzania danych; ma także prawo do korzystania ze środków prawnych, o czym mowa w art. 22 tej dyrektywy. Organ nadzorczy, o którym mowa w art. 28 dyrektywy 95/46/WE, może również działać z urzędu. Bez uszczerbku dla ograniczeń w zakresie praw dostępu organ nadzorczy powinien móc poinformować osobę, której dane dotyczą, o tym, że organ nadzorczy przeprowadził wszystkie niezbędne działania weryfikacyjne, i o tym, czy dane przetwarzanie było legalne.
- (47) Osoby, które dokonują wyłącznie konwersji dokumentów papierowych na dane w formie elektronicznej i działają na podstawie umowy z instytucją kredytową lub finansową, oraz osoby, które jedynie dostarczają instytucjom kredytowym lub finansowym systemów przesyłania komunikatów lub innych systemów wsparcia na potrzeby przekazywania środków, lub systemów rozliczeniowych i rozrachunkowych, nie są objęte zakresem stosowania niniejszej dyrektywy.
- (48) Pranie pieniędzy i finansowanie terroryzmu są problemami o skali międzynarodowej, dlatego wysiłki na rzecz ich zwalczania winny mieć charakter globalny. W przypadku gdy unijne instytucje kredytowe i finansowe posiadają oddziały i jednostki zależne w państwach trzecich, w których wymogi w tej dziedzinie są niższe niż w państwach członkowskich, powinny one – w celu uniknięcia stosowania całkiem odmiennych standardów w ramach instytucji lub grupy instytucji – stosować w odniesieniu do tych oddziałów i jednostek zależnych unijne standardy lub, jeśli zastosowanie przedmiotowych standardów nie jest możliwe, powiadomić o tym właściwe organy państwa członkowskiego pochodzenia.
- (49) O ile jest to wykonalne, należy przekazywać podmiotom zobowiązanym informacje zwrotne dotyczące użyteczności przekazywanych przez nie zgłoszeń podejrzanego transakcji i działań następczych podejmowanych w ich wyniku. Aby umożliwić przekazywanie informacji zwrotnych oraz przegląd skuteczności systemów zwalczania prania pieniędzy i finansowania terroryzmu, państwa członkowskie powinny prowadzić i doskonalić odpowiednie statystyki. W celu dalszej poprawy jakości i spójności danych statystycznych gromadzonych na szczeblu Unii Komisja powinna monitorować sytuację w całej Unii pod względem walki z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu oraz publikować regularne przeglądy.
- (50) Państwa członkowskie, które wymagają ustanowienia na ich terytorium centralnego punktu kontaktowego przez emitentów pieniądza elektronicznego oraz dostawców usług płatniczych prowadzących działalność na ich terytorium w formie innej niż oddział i mających siedzibę zarządu w innym państwie członkowskim, powinny mieć również możliwość wymagania, byt taki punkt kontaktowy, działając w imieniu instytucji ustanawiającej, zapewniał przestrzeganie przepisów w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu przez podlegające mu zakłady. Państwa te powinny również zapewnić, by wymóg ten był proporcjonalny i nie wykraczał poza to co konieczne do osiągnięcia celu, jakim jest zapewnienie przestrzegania przepisów w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, w tym poprzez ułatwienie sprawowania odnośnego nadzoru.
- (51) Właściwe organy powinny zapewnić, aby w odniesieniu do kantorów wymiany walut, biur realizujących czeki, podmiotów świadczących usługi na rzecz trustów lub spółek, a także podmiotów świadczących usługi w zakresie gier hazardowych, osoby, które faktycznie kierują działalnością takich podmiotów, oraz beneficjenci rzeczywiście takich podmiotów byli osobami posiadającymi odpowiednie kompetencje i odpowiednią reputację. Kryteria oceny, czy dana osoba jest osobą posiadającą odpowiednie kompetencje i odpowiednią reputację, powinny przynajmniej odzwierciedlać potrzebę ochrony tych podmiotów przed wykorzystywaniem ich przez osoby zarządzające nimi lub ich beneficjentów rzeczywistych do celów przestępczych.
- (52) W przypadku gdy podmiot zobowiązany zarządza zakładami w innym państwie członkowskim, w tym w formie sieci pośredników, właściwy organ państwa członkowskiego pochodzenia powinien być odpowiedzialny za nadzór nad stosowaniem przez podmiot zobowiązany strategii i procedur dotyczących przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu obejmujących całą grupę. Może to wymagać inspekcji na miejscu w zakładach ustanowionych w innym państwie członkowskim. Właściwy organ państwa członkowskiego pochodzenia powinien ściśle współpracować z właściwym organem państwa członkowskiego przyjmującego i informować go o wszelkich kwestiach, które mogą wpłynąć na jego ocenę przestrzegania przez zakład przepisów państwa przyjmującego w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu.

- (53) W przypadku gdy podmiot zobowiązany zarządza zakładami w innym państwie członkowskim, w tym w formie sieci pośredników lub osób prowadzących dystrybucję pieniądza elektronicznego, zgodnie z art. 3 ust. 4 dyrektywy 2009/110/WE, właściwy organ państwa członkowskiego przyjmującego utrzymuje odpowiedzialność za egzekwowanie przestrzegania przez takie zakłady przepisów w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, w tym poprzez – w stosownych przypadkach – inspekcje na miejscu, zdalne monitorowanie i podejmowanie odpowiednich i proporcjonalnych środków w przypadku poważnych naruszeń tych wymogów. Właściwy organ państwa członkowskiego przyjmującego powinien ściśle współpracować z właściwym organem państwa członkowskiego pochodzenia i informować go o wszelkich kwestiach, które mogą wpłynąć na przeprowadzaną przez niego ocenę przestrzegania przez podmiot zobowiązany strategii i procedur dotyczących przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu obejmujących całą grupę. W celu usunięcia poważnych naruszeń przepisów w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, które to naruszenia wymagają natychmiastowych działań zaradczych, właściwy organ państwa członkowskiego przyjmującego powinien być uprawniony do zastosowania odpowiednich i proporcjonalnych tymczasowych środków zaradczych, stosowanych w podobnych okolicznościach wobec podlegających mu podmiotów zobowiązanych, w celu zaradzenia poważnym uchybieniom, w stosownych przypadkach z pomocą właściwego organu państwa członkowskiego pochodzenia lub we współpracy z tym organem.
- (54) Biorąc pod uwagę ponadnarodowy charakter prania pieniędzy i finansowania terroryzmu, niezmiernie ważne są koordynacja i współpraca między jednostkami analityki finansowej. Niniejsza dyrektywa określa szczegółowe zasady służące poprawie takiej koordynacji i współpracy, a w szczególności zapewnieniu, by zgłoszenia podejrzanych transakcji docierały do jednostek analityki finansowej tych państw członkowskich, w których będą one najbardziej użyteczne.
- (55) Platforma współpracy unijnych jednostek analityki finansowej to działająca od 2006 r. nieformalna grupa, w skład której wchodzi przedstawiciele jednostek analityki finansowej, wykorzystywana do ułatwiania współpracy pomiędzy jednostkami analityki finansowej i wymiany poglądów w zakresie kwestii dotyczących skutecznej współpracy pomiędzy jednostkami analityki finansowej oraz z jednostkami analityki finansowej z państw trzecich, wspólnej analizy przypadków transgranicznych, a także tendencji i czynników przydatnych w ocenie ryzyka związanego z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu na szczeblu krajowym i ponadnarodowym.
- (56) Usprawnienie wymiany informacji między jednostkami analityki finansowej w obrębie Unii jest szczególnie istotne w obliczu ponadnarodowego charakteru prania pieniędzy i finansowania terroryzmu. Państwa członkowskie powinny zachęcać do korzystania z bezpiecznej infrastruktury w celu wymiany informacji, zwłaszcza ze zdecentralizowanej sieci komputerowej FIU.net (zwanego dalej „FIU.net”) lub rozwiązania, które ją zastąpi, oraz technologii, jakie oferuje FIU.net. Wstępna wymiana informacji pomiędzy jednostkami analityki finansowej na temat prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, gdy przeprowadzana jest w celach analitycznych, a przekazane informacje nie są dalej przetwarzane i rozpowszechniane, powinna być dozwolona, chyba że taka wymiana informacji byłaby sprzeczna z podstawowymi zasadami prawa krajowego. Wymiana informacji na temat przypadków zidentyfikowanych przez jednostki analityki finansowej jako potencjalnie dotyczące przestępstw podatkowych powinna pozostawać bez uszczerbku dla wymiany informacji w dziedzinie opodatkowania, zgodnie z dyrektywą Rady 2011/16/UE⁽¹⁾ lub zgodnie z międzynarodowymi standardami w zakresie wymiany informacji i współpracy administracyjnej w sprawach podatkowych.
- (57) W celu udzielenia pełnej i szybkiej odpowiedzi na zapytania jednostek analityki finansowej podmioty zobowiązane muszą dysponować skutecznymi systemami umożliwiającymi im pełny i terminowy dostęp – poprzez bezpieczne i poufne kanały – do informacji o stosunkach gospodarczych, które utrzymują lub utrzymywały ze wskazanymi osobami. Zgodnie z prawem unijnym i krajowym państwa członkowskie mogłyby, na przykład, rozważyć ustanowienie systemów rejestrów bankowych lub systemów wyszukiwania danych elektronicznych, które dałyby jednostkom analityki finansowej dostęp do informacji o rachunkach bankowych bez uszczerbku dla wymogu uzyskania zezwolenia sądowego w stosownych przypadkach. Państwa członkowskie mogłyby również rozważyć ustanowienie mechanizmów zapewniających posiadanie przez właściwe organy procedur dotyczących identyfikowania aktywów bez uprzedniego powiadomienia ich właściciela.
- (58) Państwa członkowskie powinny zachęcać swoje właściwe organy do szybkiego, konstruktywnego i skutecznego zaangażowania się – w możliwie najszerszym wymiarze – we współpracę transgraniczną do celów niniejszej dyrektywy, bez uszczerbku dla wszelkich przepisów lub procedur mających zastosowanie do współpracy wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych. Państwa członkowskie powinny zwłaszcza zapewnić, by ich jednostki analityki finansowej dokonywały – bez przeszkód, z własnej inicjatywy lub na żądanie – wymiany informacji z jednostkami analityki finansowej państw trzecich, uwzględniając prawo Unii i zasady wymiany informacji opracowane przez Grupę Egmont zrzeszającą jednostki analityki finansowej.
- (59) Z uwagi na znaczenie walki z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu państwa członkowskie powinny ustanowić w prawie krajowym skuteczne, proporcjonalne i odstraszające kary i środki administracyjne w przypadku naruszenia przepisów krajowych transponujących niniejszą dyrektywę. Państwa członkowskie dysponują obecnie zakresem różnorodnych kar i środków administracyjnych w przypadku naruszenia

⁽¹⁾ Dyrektywa Rady 2011/16/UE z dnia 15 lutego 2011 r. w sprawie współpracy administracyjnej w dziedzinie opodatkowania i uchylająca dyrektywę 77/799/EWG (Dz.U. L 64 z 11.3.2011, s. 1).

kluczowych przepisów zapobiegawczych. Przedmiotowa różnorodność może mieć negatywny wpływ na działania podejmowane w celu walki z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu i istnieje ryzyko, że reakcja Unii będzie fragmentaryczna. W związku z tym niniejsza dyrektywa powinna przewidywać zakres kar i środków administracyjnych stosowanych przez państwa członkowskie przynajmniej w przypadku poważnych, powtarzających się lub systematycznych naruszeń wymogów związanych ze środkami należytej staranności wobec klienta, przechowywaniem dokumentacji, zgłaszaniem podejrzanych transakcji oraz kontrolami wewnętrznymi podmiotów zobowiązanych. Przedmiotowy zakres kar i środków powinien być wystarczająco szeroki, aby umożliwić państwom członkowskim i właściwym organom uwzględnianie różnic między podmiotami zobowiązanymi, w szczególności między instytucjami kredytowymi i finansowymi a innymi podmiotami zobowiązanymi, pod względem ich wielkości, cech charakterystycznych i rodzaju działalności. Transponując niniejszą dyrektywę, państwa członkowskie powinny zapewnić, by nakładanie kar i środków administracyjnych zgodnie z niniejszą dyrektywą oraz sankcji karnych zgodnie z prawem krajowym nie stanowiło naruszenia zasady *ne bis in idem*.

- (60) W celu dokonania oceny, czy osoby zajmujące stanowisko kierownicze w podmiocie zobowiązanym lub w inny sposób go kontrolujące są do tego odpowiednie, każda wymiana informacji o wyrokach skazujących za przestępstwo powinna być dokonywana zgodnie z decyzją ramową Rady 2009/315/WSiSW⁽¹⁾ i decyzją Rady 2009/316/WSiSW⁽²⁾ transponowanymi do prawa krajowego oraz zgodnie z innymi odpowiednimi przepisami prawa krajowego.
- (61) Regulacyjne standardy techniczne w zakresie usług finansowych powinny zapewniać spójną harmonizację oraz należytą ochronę deponentów, inwestorów i konsumentów w całej Unii. Biorąc pod uwagę, że europejskie urzędy nadzoru są organami dysponującymi wysoko specjalistyczną wiedzą, efektywnym i właściwym rozwiązaniem byłoby powierzenie im zadania opracowania projektów regulacyjnych standardów technicznych, które nie wymagają podejmowania decyzji politycznych, celem ich przedłożenia Komisji.
- (62) Komisja powinna przyjąć projekty regulacyjnych standardów technicznych opracowane przez europejskie urzędy nadzoru zgodnie z niniejszą dyrektywą w drodze aktów delegowanych zgodnie z art. 290 TFUE oraz zgodnie z art. 10–14 rozporządzeń (UE) nr 1093/2010, (UE) nr 1094/2010 i (UE) nr 1095/2010.
- (63) Z uwagi na bardzo istotne zmiany, które należałoby wprowadzić w dyrektywach 2005/60/WE i 2006/70/WE w związku z niniejszą dyrektywą, należy połączyć i zastąpić przedmiotowe dyrektywy w celu zachowania przejrzystości i spójności.
- (64) Ponieważ cel niniejszej dyrektywy, to jest ochrona systemu finansowego poprzez zapobieganie przypadkom prania pieniędzy i finansowania terroryzmu, wykrywanie tych przypadków i prowadzenie dochodzeń w ich sprawie, nie może zostać osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, gdyż podejmowane indywidualnie przez państwa członkowskie środki ochrony ich systemów finansowych mogłyby kolidować z funkcjonowaniem rynku wewnętrznego oraz z zasadami praworządności i polityki publicznej Unii, natomiast ze względu na rozmiary i skutki działań możliwe jest jego lepsze osiągnięcie na poziomie Unii, Unia może podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, określoną w tym artykule, niniejsza dyrektywa nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.
- (65) Niniejsza dyrektywa nie narusza praw podstawowych i jest zgodna z zasadami uznanymi w Karcie praw podstawowych, w szczególności w odniesieniu do prawa do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego, prawa do ochrony danych osobowych, wolności prowadzenia działalności gospodarczej, zakazu dyskryminacji, prawa do skutecznego środka prawnego i dostępu do bezstronnego sądu, domniemania niewinności oraz prawa do obrony.
- (66) Zgodnie z art. 21 Karty praw podstawowych zakazującym dyskryminacji z jakichkolwiek przyczyn państwa członkowskie muszą zapewnić wdrożenie niniejszej dyrektywy, w odniesieniu do ocen ryzyka w kontekście środków należytej staranności wobec klienta, z poszanowaniem tej zasady.
- (67) Zgodnie ze wspólną deklaracją polityczną państw członkowskich i Komisji z dnia 28 września 2011 r. dotyczącą dokumentów wyjaśniających⁽³⁾ państwa członkowskie zobowiązały się do dołączania, w uzasadnionych przypadkach, do powiadomienia o środkach transpozycji co najmniej jednego dokumentu wyjaśniającego związku między elementami dyrektywy a odpowiadającymi im częściami krajowych instrumentów transpozycyjnych. W odniesieniu do niniejszej dyrektywy prawodawca uznaje, że przekazanie takich dokumentów jest uzasadnione.
- (68) Zgodnie z art. 28 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 45/2001 skonsultowano się z Europejskim Inspektorem Ochrony Danych, który wydał opinię w dniu 4 lipca 2013 r.⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ Decyzja ramowa Rady 2009/315/WSiSW z dnia 26 lutego 2009 r. w sprawie organizacji wymiany informacji pochodzących z rejestru karnego pomiędzy państwami członkowskimi oraz treści tych informacji (Dz.U. L 93 z 7.4.2009, s. 23).

⁽²⁾ Decyzja Rady 2009/316/WSiSW z dnia 6 kwietnia 2009 r. w sprawie ustanowienia europejskiego systemu przekazywania informacji z rejestrów karnych (ECRIS), zgodnie z art. 11 decyzji ramowej 2009/315/WSiSW (Dz.U. L 93 z 7.4.2009, s. 33).

⁽³⁾ Dz.U. C 369 z 17.12.2011, s. 14.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 32 z 4.2.2014, s. 9.

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

ROZDZIAŁ I

PRZEPISY OGÓLNE

SEKCJA 1

Przedmiot, zakres stosowania i definicje

Artykuł 1

1. Celem niniejszej dyrektywy jest zapobieganie wykorzystywaniu unijnego systemu finansowego do prania pieniędzy i finansowania terroryzmu.
2. Państwa członkowskie zapewniają obowiązywanie zakazu prania pieniędzy i finansowania terroryzmu.
3. Na użytek niniejszej dyrektywy za pranie pieniędzy uznaje się następujące czyny popełnione umyślnie:
 - a) konwersję lub przekazywanie mienia, ze świadomością, że pochodzi ono z działalności przestępczej lub z udziału w takiej działalności, w celu ukrywania lub zatajania nielegalnego pochodzenia tego mienia lub udzielenia pomocy dowolnej osobie, która bierze udział w takiej działalności, dla umożliwienia tej osobie uniknięcia konsekwencji prawnych takiego działania;
 - b) ukrycie lub zatajenie prawdziwego charakteru mienia, jego źródła, miejsca położenia, rozporządzania nim, przemieszczania, praw odnoszących się do mienia lub własności mienia, ze świadomością, że mienie to pochodzi z działalności przestępczej lub z udziału w takiej działalności;
 - c) nabycie, posiadanie lub użytkowanie mienia, ze świadomością w momencie jego otrzymania, że mienie to pochodzi z działalności przestępczej lub z udziału w takiej działalności;
 - d) udział lub współdziałanie w popełnieniu, usiłowanie popełnienia oraz pomocnictwo, podżeganie, ułatwianie oraz doradzanie przy popełnieniu któregokolwiek z czynów, o których mowa w lit. a), b) i c).
4. Pranie pieniędzy zachodzi również w przypadku, gdy działania, w ramach których uzyskano mienie mające stać się przedmiotem prania, miały miejsce na terytorium innego państwa członkowskiego lub państwa trzeciego.
5. Na użytek niniejszej dyrektywy „finansowanie terroryzmu” oznacza bezpośrednie lub pośrednie dostarczanie lub gromadzenie środków finansowych wszelkimi sposobami z zamiarem ich użycia lub ze świadomością, że mają zostać użyte, w całości lub w części, w celu popełnienia któregokolwiek z przestępstw określonych w art. 1–4 decyzji ramowej Rady 2002/475/WSiSW⁽¹⁾.
6. Świadomość, zamiar lub cel stanowiące znamiona działań, o których mowa w ust. 3 i 5 mogą zostać ustalone na podstawie obiektywnych okoliczności faktycznych.

Artykuł 2

1. Niniejszą dyrektywę stosuje się do następujących podmiotów zobowiązanych:
 - 1) instytucji kredytowych;
 - 2) instytucji finansowych;
 - 3) następujących osób fizycznych lub prawnych podczas wykonywania ich działalności zawodowej:
 - a) biegłych rewidentów, zewnętrznych księgowych i doradców podatkowych;
 - b) notariuszy oraz innych przedstawicieli wolnych zawodów prawniczych, gdy uczestniczą, działając w imieniu i na rzecz swojego klienta, w dowolnych transakcjach finansowych lub transakcjach dotyczących nieruchomości lub gdy udzielają klientowi pomocy w planowaniu lub przeprowadzaniu transakcji dotyczących:
 - (i) kupna i sprzedaży nieruchomości lub podmiotów gospodarczych;
 - (ii) zarządzania pieniędzmi, papierami wartościowymi lub innymi aktywami klienta;
 - (iii) otwierania rachunków bankowych, rachunków oszczędnościowych lub rachunków papierów wartościowych i zarządzania tymi rachunkami;

⁽¹⁾ Decyzja ramowa Rady 2002/475/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie zwalczania terroryzmu (Dz.U. L 164 z 22.6.2002, s. 3).

- (iv) organizacji wkładu niezbędnego do tworzenia spółek, prowadzenia przez nie działalności lub zarządzania nimi;
- (v) tworzenia trustów, spółek, fundacji lub podobnych struktur, prowadzenia przez nie działalności lub zarządzania nimi;
- c) podmiotów świadczących usługi na rzecz trustów lub spółek, nieobjętych lit. a) lub b);
- d) pośredników w obrocie nieruchomościami;
- e) innych osób prowadzących handel towarami w zakresie, w jakim płatności są dokonywane lub otrzymywane w gotówce w kwocie 10 000 EUR lub wyższej, bez względu na to, czy transakcja jest przeprowadzana jako pojedyncza operacja czy kilka operacji, które wydają się być ze sobą powiązane;
- f) podmiotów świadczących usługi w zakresie gier hazardowych.

2. Z wyjątkiem kasyn i po przeprowadzeniu stosownej oceny ryzyka, państwa członkowskie mogą zdecydować o wyłączeniu w całości lub w części podmioty świadczące określone usługi w zakresie gier hazardowych z krajowych przepisów transponujących niniejszą dyrektywę na podstawie wykazanego niskiego ryzyka, z jakim wiąże się charakter i, w stosownych przypadkach, skala funkcjonowania takich usług.

Pośród czynników uwzględnianych w dokonywanych przez nie ocenach ryzyka państwa członkowskie oceniają stopień podatności mających zastosowanie transakcji, w tym w odniesieniu do stosowanych metod płatności.

W swojej ocenie ryzyka państwa członkowskie wskazują, w jaki sposób uwzględniły wszelkie stosowne ustalenia w sprawozdaniach wydanych przez Komisję na mocy art. 6.

O każdej decyzji podjętej przez dane państwo członkowskie na mocy akapitu pierwszego powiadamia się Komisję, a powiadomieniu towarzyszy uzasadnienie, którego podstawą jest szczegółowa ocena ryzyka. Komisja informuje o przedmiotowej decyzji pozostałe państwa członkowskie.

3. Państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o wyłączeniu z zakresu stosowania niniejszej dyrektywy osób, które prowadzą działalność finansową w sposób sporadyczny lub w bardzo ograniczonym zakresie, gdy występuje niewielkie ryzyko prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, pod warunkiem że spełnione są wszystkie następujące kryteria:

- a) działalność finansowa jest ograniczona w ujęciu bezwzględnym;
- b) działalność finansowa ma ograniczony zakres pod względem transakcji;
- c) działalność finansowa nie jest główną działalnością takich osób;
- d) działalność finansowa jest działalnością pomocniczą bezpośrednio związaną z główną działalnością takich osób;
- e) główna działalność takich osób nie jest działalnością, o której mowa w ust. 1 pkt 3 lit. a)–d) lub f);
- f) działalność finansowa wykonywana jest wyłącznie na rzecz klientów korzystających z głównej działalności takich osób i zasadniczo nie jest oferowana na szerszą skalę.

Akapit pierwszy nie ma zastosowania do osób prowadzących działalność w zakresie świadczenia usług przekazu pieniężnego w rozumieniu art. 4 pkt 13 dyrektywy 2007/64/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽¹⁾.

4. Na użytek ust. 3 lit. a) państwa członkowskie wymagają, aby całkowite obroty z działalności finansowej nie przekraczały określonego progu, który musi być wystarczająco niski. Próg ten ustalany jest na szczeblu krajowym, a jego poziom jest zróżnicowany w zależności od rodzaju działalności finansowej.

5. Na użytek ust. 3 lit. b) państwa członkowskie stosują maksymalny próg w odniesieniu do każdego klienta i każdej transakcji, bez względu na to, czy transakcja jest przeprowadzana jako pojedyncza operacja czy kilka operacji, które wydają się być ze sobą powiązane. Ten maksymalny próg ustalany jest na szczeblu krajowym dla poszczególnych rodzajów działalności finansowej. Jest on wystarczająco niski w celu zapewnienia, by dane rodzaje transakcji stanowiły niepraktyczną i nieefektywną metodę prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, i nie przekracza 1 000 EUR.

6. Do celów ust. 3 lit. c) państwa członkowskie wymagają, aby obroty z działalności finansowej nie przekraczały 5 % całkowitych obrotów danej osoby fizycznej lub prawnej.

⁽¹⁾ Dyrektywa 2007/64/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego zmieniająca dyrektywy 97/7/WE, 2002/65/WE, 2005/60/WE i 2006/48/WE i uchylająca dyrektywę 97/5/WE (Dz.U. L 319 z 5.12.2007, s. 1).

7. Oceniając ryzyko prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu na użytek niniejszego artykułu, państwa członkowskie zwracają szczególną uwagę na wszelką działalność finansową, w odniesieniu do której, ze względu na jej charakter, uznaje się za szczególnie prawdopodobne wykorzystywanie jej lub nadużywanie jej do celów prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu.
8. Decyzje podjęte przez państwa członkowskie na mocy ust. 2 muszą zawierać uzasadnienie. Państwa członkowskie mogą zdecydować o cofnięciu takich decyzji w razie zmiany okoliczności. Informują one Komisję o każdej takiej decyzji. Komisja powiadamia o takich decyzjach pozostałe państwa członkowskie.
9. Państwa członkowskie wprowadzają monitorowanie oparte na analizie ryzyka lub stosują inne odpowiednie środki w celu zapewnienia, by wyłączenie przyznane decyzją przyjętą na podstawie niniejszego artykułu nie było nadużywane.

Artykuł 3

Na użytek niniejszej dyrektywy stosuje się następujące definicje:

- 1) „instytucja kredytowa” oznacza instytucję kredytową, zgodnie z definicją w art. 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013⁽¹⁾, w tym jej oddziały, zgodnie z definicją w art. 4 ust. 1 pkt 17 tego rozporządzenia, znajdujące się w Unii, bez względu na to, czy siedziba zarządu tej instytucji znajduje się w obrębie Unii czy w państwie trzecim;
- 2) „instytucja finansowa” oznacza:
 - a) przedsiębiorstwo inne niż instytucja kredytowa, które prowadzi co najmniej jeden z rodzajów działalności wymienionych w pkt 2–12 oraz w pkt 14 i 15 załącznika I do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE⁽²⁾, w tym działalność kantorów wymiany walut;
 - b) zakład ubezpieczeń, zgodnie z definicją w art. 13 pkt 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE⁽³⁾, w zakresie, w jakim prowadzi on działalność dotyczącą ubezpieczeń na życie objętą przepisami tej dyrektywy;
 - c) przedsiębiorstwo inwestycyjne, zgodnie z definicją w art. 4 ust. 1 pkt 1 dyrektywy 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽⁴⁾;
 - d) przedsiębiorstwo zbiorowego inwestowania wprowadzające do obrotu swoje jednostki lub akcje;
 - e) pośrednik ubezpieczeniowy, zgodnie z definicją w art. 2 pkt 5 dyrektywy 2002/92/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽⁵⁾, gdy działa on w odniesieniu do usług ubezpieczenia na życie i innych usług związanych z inwestycjami, z wyjątkiem zależnych pośredników ubezpieczeniowych, zdefiniowanych w pkt 7 tego artykułu;
 - f) znajdujące się w Unii oddziały instytucji finansowych, o których mowa w lit. a)–e), posiadające siedziby zarządu w państwie członkowskim lub w państwie trzecim;
- 3) „mienie” oznacza wszelkiego rodzaju aktywa, materialne lub niematerialne, ruchomości lub nieruchomości, rzeczowe aktywa trwałe lub wartości niematerialne i prawne oraz dokumenty lub instrumenty prawne w jakiegokolwiek formie, łącznie z elektroniczną lub cyfrową, zaświadczające o tytule prawnym do tych aktywów lub udziale w tych aktywach;
- 4) „działalność przestępcza” oznacza jakiegokolwiek przestępczy udział w popełnieniu następujących poważnych przestępstw:
 - a) czynów określonych w art. 1–4 decyzji ramowej 2002/475/WSiSW;
 - b) wszelkich przestępstw, o których mowa w art. 3 ust. 1 lit. a) Konwencji Narodów Zjednoczonych o zwalczaniu nielegalnego obrotu środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi z 1988 r.;

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Dz.U. L 176 z 27.6.2013, s. 1).

⁽²⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, zmieniająca dyrektywę 2002/87/WE i uchylająca dyrektywy 2006/48/WE oraz 2006/49/WE (Dz.U. L 176 z 27.6.2013, s. 338).

⁽³⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II) (Dz.U. L 335 z 17.12.2009, s. 1).

⁽⁴⁾ Dyrektywa 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych zmieniająca dyrektywę Rady 85/611/EWG i 93/6/EWG i dyrektywę 2000/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylająca dyrektywę Rady 93/22/EWG (Dz.U. L 145 z 30.4.2004, s. 1).

⁽⁵⁾ Dyrektywa 2002/92/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 9 grudnia 2002 r. w sprawie pośrednictwa ubezpieczeniowego (Dz.U. L 9 z 15.1.2003, s. 3).

- c) działalności organizacji przestępczych, zgodnie z definicją w art. 1 wspólnego działania Rady 98/733/WSiSW⁽¹⁾;
- d) nadużyć finansowych, co najmniej poważnych, mających wpływ na interesy finansowe Unii, zgodnie z definicją w art. 1 ust. 1 i art. 2 ust. 1 Konwencji w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich⁽²⁾;
- e) korupcji;
- f) wszelkich przestępstw, w tym przestępstw podatkowych odnoszących się do podatków bezpośrednich i pośrednich – zgodnie z definicją w prawie krajowym państw członkowskich – których maksymalne zagrożenie karą przekracza rok pozbawienia wolności lub ograniczenia wolności, lub – w przypadku państw członkowskich, których systemy prawne określają w odniesieniu do przestępstw minimalny próg zagrożenia karą – wszystkich przestępstw, których dolna granica zagrożenia karą jest wyższa niż sześć miesięcy pozbawienia wolności lub ograniczenia wolności;
- 5) „organ samorządu zawodowego” oznacza organ, który reprezentuje członków grup zawodowych i odgrywa pewną rolę w ich regulowaniu, wykonywaniu określonych funkcji w zakresie nadzoru lub monitorowania i w zapewnianiu egzekwowania dotyczących ich przepisów;
- 6) „beneficjent rzeczywisty” oznacza osobę fizyczną lub osoby fizyczne będące ostatecznymi właścicielami klienta lub sprawujące kontrolę nad tym klientem lub osobę fizyczną lub osoby fizyczne, w imieniu których przeprowadzana jest transakcja lub działalność i obejmuje co najmniej:
- a) w przypadku podmiotów o charakterze korporacyjnym:
- (i) osobę fizyczną lub osoby fizyczne, które ostatecznie są właścicielami podmiotu prawnego lub go kontrolują, bezpośrednio lub pośrednio posiadając wystarczający odsetek udziałów lub praw głosu lub udziałów własnościowych w danym podmiocie, w tym za pomocą pakietów akcji na okaziciela, lub poprzez kontrolę w inny sposób, z wyjątkiem spółek notowanych na rynku regulowanym, podlegających wymogom dotyczącym ujawniania informacji zgodnym z prawem Unii lub podlegających równoważnym standardom międzynarodowym, które zapewniają odpowiednią przejrzystość informacji na temat własności.
- Pakiet akcji lub udziałów wynoszący co najmniej 25 % plus jedna akcja (udział) lub udział własnościowy większy niż 25 % w podmiocie będącym klientem, posiadane przez osobę fizyczną wskazują na własność bezpośrednią. Pakiet akcji lub udziałów wynoszący co najmniej 25 % plus jedna akcja (udział) lub udział własnościowy większy niż 25 % w podmiocie będącym klientem, posiadane przez podmiot o charakterze korporacyjnym – kontrolowany przez osobę lub osoby fizyczne – lub przez liczne podmioty o charakterze korporacyjnym, kontrolowane przez tę samą osobę lub osoby fizyczne, wskazują na własność pośrednią. Powyższe stosuje się bez uszczerbku dla prawa państw członkowskich do zadecydowania o tym, że niższy odsetek może wskazywać na własność lub sprawowanie kontroli. Pojęcie kontroli w inny sposób można określić m.in. zgodnie z kryteriami w art. 22 ust. 1–5 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE⁽³⁾;
- (ii) jeżeli – po wyczerpaniu wszystkich możliwych sposobów i pod warunkiem że nie ma podstaw do podejrzeń – nie określono żadnej osoby zgodnie z ppkt (i) lub jeżeli są jakiegokolwiek wątpliwości, czy określona osoba lub określone osoby są beneficjentem rzeczywistym lub beneficjentami rzeczywistymi – osobę fizyczną lub osoby fizyczne, które zajmują wyższe stanowisko kierownicze, podmioty zobowiązane przechowują dokumentację dotyczącą działań podjętych w celu określenia beneficjentów rzeczywistych na mocy ppkt (i) i niniejszej litery;
- b) w przypadku trustów:
- (i) założyciela;
- (ii) powiernika (powierników);
- (iii) sprawującego nadzór, o ile taka osoba istnieje;
- (iv) beneficjentów; lub – w przypadku gdy osoby fizyczne czerpiące korzyści z danego porozumienia prawnego lub podmiotu prawnego nie zostały jeszcze określone – kategorię osób, w których głównym interesie powstały lub działają dane porozumienie prawne lub podmiot prawny;
- (v) dowolną inną osobę fizyczną sprawującą ostateczną kontrolę nad trustem w drodze własności bezpośredniej lub pośredniej lub w inny sposób;

(1) Wspólne działanie 98/733/WSiSW z dnia 21 grudnia 1998 r. przyjęte przez Radę na podstawie art. K.3 Traktatu o Unii Europejskiej, w sprawie uznawania za przestępstwa karne uczestnictwa w organizacji przestępczej w Państwach Członkowskich Unii Europejskiej (Dz.U. L 351 z 29.12.1998, s. 1).

(2) Dz.U. C 316 z 27.11.1995, s. 49.

(3) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie rocznych sprawozdań finansowych, skonsolidowanych sprawozdań finansowych i powiązanych sprawozdań niektórych rodzajów jednostek, zmieniająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/43/WE oraz uchylająca dyrektywy Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG (Dz.U. L 182 z 29.6.2013, s. 19).

- c) w przypadku podmiotów prawnych, takich jak fundacje, oraz w przypadku porozumień prawnych podobnych do trustów – osobę fizyczną lub osoby fizyczne zajmujące stanowiska równoważne ze stanowiskami, o których mowa w lit. b), lub do nich podobne;
- 7) „podmiot świadczący usługi na rzecz trustów lub spółek” oznacza dowolną osobę, która w ramach swojej działalności gospodarczej świadczy osobom trzecim dowolną z następujących usług:
- a) tworzenie spółek lub innych osób prawnych;
 - b) działanie w charakterze dyrektora lub sekretarza spółki, współnika spółki osobowej lub na podobnym stanowisku w stosunku do innych osób prawnych lub organizowanie dla innej osoby możliwości działania w charakterze tych osób;
 - c) zapewnienie siedziby statutowej, adresu działalności, adresu korespondencyjnego lub administracyjnego i innych pokrewnych usług dla przedsiębiorstwa, spółki osobowej lub dowolnej innej osoby prawnej lub porozumienia prawnego;
 - d) działanie w charakterze powiernika trustu, który powstał w drodze czynności prawnej, lub podobnego porozumienia prawnego lub organizowanie dla innej osoby możliwości działania w takim charakterze;
 - e) działanie w charakterze osoby wykonującej prawa z akcji lub udziałów na rzecz innej osoby, innej niż spółka notowana na rynku regulowanym podlegająca wymogom dotyczącym ujawniania informacji zgodnie z prawem Unii lub podlegająca równoważnym standardom międzynarodowym, lub organizowanie dla innej osoby możliwości działania w takim charakterze;
- 8) „relacje korespondenckie” oznaczają:
- a) świadczenie usług bankowych przez jeden bank jako „korespondenta” na rzecz innego banku jako „respondenta”, w tym świadczenie usług rachunku bieżącego lub innego rachunku zobowiązań oraz usług pokrewnych, takich jak usługi związane z zarządzaniem środkami pieniężnymi, z międzynarodowymi transferami środków pieniężnych, rozliczaniem czeków, rachunkami przejściowymi oraz usługi wymiany walut;
 - b) relacje między instytucjami kredytowymi, instytucjami finansowymi oraz między instytucjami kredytowymi i finansowymi, w tym relacje w ramach których świadczone są podobne usługi przez instytucję będącą korespondentem na rzecz instytucji będącej respondentem, oraz relacje, które zostały ustanowione na potrzeby transakcji dotyczących papierów wartościowych lub na potrzeby transferów środków pieniężnych;
- 9) „osoba zajmująca eksponowane stanowisko polityczne” oznacza osobę fizyczną, której powierza się lub której powierzono znaczące funkcje publiczne, w tym:
- a) szefów państw, szefów rządów, ministrów oraz wiceministrów lub sekretarzy stanu;
 - b) członków parlamentu lub podobnych organów ustawodawczych;
 - c) członków organów zarządzających partii politycznych;
 - d) członków sądów najwyższych, trybunałów konstytucyjnych oraz innych organów sądowych wysokiego szczebla, których decyzje nie podlegają zaskarżeniu, z wyjątkiem nadzwyczajnych okoliczności;
 - e) członków trybunałów obrachunkowych lub zarządów banków centralnych;
 - f) ambasadorów, *chargés d'affaires* oraz wyższych oficerów sił zbrojnych;
 - g) członków organów administracyjnych, zarządczych lub nadzorczych przedsiębiorstw państwowych;
 - h) dyrektorów, ich zastępców oraz członków organów spółki lub osoby pełniące równoważną funkcję w organizacji międzynarodowej.
- Do żadnej z kategorii stanowisk publicznych, o których mowa w lit. a)–h), nie zalicza się urzędników średniego lub niższego szczebla;
- 10) „członkowie rodziny” obejmują następujące osoby:
- a) małżonka lub osobę uznawaną za równoważną małżonkowi osoby zajmującej eksponowane stanowisko polityczne;
 - b) dzieci osoby zajmującej eksponowane stanowisko polityczne i ich małżonków lub osoby uznawane za równoważne takim małżonkom;
 - c) rodziców osoby zajmującej eksponowane stanowisko polityczne;

- 11) „osoby znane jako bliscy współpracownicy” oznaczają następujące osoby:
 - a) osoby fizyczne, o których wiadomo, że są beneficjentami rzeczywistymi podmiotów prawnych lub porozumień prawnych wspólnie z osobą zajmującą eksponowane stanowisko polityczne, lub że utrzymują dowolne inne bliskie stosunki gospodarcze z taką osobą;
 - b) osoby fizyczne będące jedynym beneficjentem rzeczywistym podmiotu prawnego lub porozumienia prawnego, o których wiadomo, że zostały utworzone w celu uzyskania faktycznej korzyści przez osobę zajmującą eksponowane stanowisko polityczne;
- 12) „kadra kierownicza wyższego szczebla” oznacza dyrektora lub pracownika mających wystarczającą wiedzę na temat ekspozycji danej instytucji na ryzyko związane z praniem pieniędzy oraz finansowaniem terroryzmu oraz wystarczająco wysokie stanowisko, by podejmować decyzje mające wpływ na ekspozycję danej instytucji na ryzyko; nie jest wymagane by taka osoba była członkiem zarządu;
- 13) „stosunki gospodarcze” oznaczają stosunki biznesowe, zawodowe lub handlowe, związane z działalnością zawodową podmiotów zobowiązanych, które w momencie ich nawiązywania wykazują element trwałości;
- 14) „usługi hazardowe” oznaczają usługi związane z obstawianiem stawek mających wartość pieniężną w grach losowych, w tym w grach, w których istotne są określone umiejętności, takich jak loterie, gry w kasynach, gry pokerowe oraz zakłady wzajemne, świadczone w fizycznej lokalizacji, lub w dowolny sposób na odległość, za pomocą środków elektronicznych lub dowolnej innej technologii ułatwiającej komunikację, oraz na indywidualną prośbę odbiorcy usług;
- 15) „grupa” oznacza grupę jednostek, która składa się z jednostki dominującej, jej jednostek zależnych oraz podmiotów, w których jednostka dominująca lub jej jednostki zależne mają udział, jak również jednostek, powiązanych ze sobą jednym ze związków w rozumieniu art. 22 dyrektywy 2013/34/UE;
- 16) „pieniądz elektroniczny” oznacza pieniądz elektroniczny zdefiniowany w art. 2 pkt 2 dyrektywy 2009/110/WE;
- 17) „bank fikcyjny” oznacza instytucję kredytową lub finansową lub instytucję, która prowadzi działalność równoważną działalności instytucji kredytowych i finansowych, utworzoną zgodnie z prawem obowiązującym na terytorium, na którym nie jest ona fizycznie obecna, w taki sposób, by miało miejsce faktyczne podejmowanie decyzji i zarządzanie, przy czym dana instytucja nie jest powiązana z regulowaną grupą finansową.

Artykuł 4

1. Państwa członkowskie, zgodnie z podejściem opartym na analizie ryzyka, zapewniają całkowite lub częściowe rozszerzenie zakresu stosowania niniejszej dyrektywy na zawody i kategorie jednostek inne niż podmioty zobowiązane, o których mowa w art. 2 ust. 1, prowadzące rodzaje działalności, których wykorzystanie do celów prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu jest szczególnie prawdopodobne.
2. W przypadku gdy dane państwo członkowskie rozszerza zakres stosowania niniejszej dyrektywy na zawody lub kategorie jednostek inne niż określone w art. 2 ust. 1, informuje o tym fakcie Komisję.

Artykuł 5

W celu zapobiegania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu państwa członkowskie mogą przyjąć lub utrzymać w mocy bardziej rygorystyczne przepisy w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą, w granicach prawa Unii.

SEKCJA 2

Ocena ryzyka

Artykuł 6

1. Komisja przeprowadza ocenę ryzyka związanego z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu, które to ryzyko ma wpływ na rynek wewnętrzny i jest związane z działalnością transgraniczną.

W tym celu Komisja do dnia 26 czerwca 2017 r. sporządzi sprawozdanie określające, analizujące i oceniające to ryzyko na szczeblu Unii. Następnie Komisja uaktualnia to sprawozdanie co dwa lata lub, w stosownych przypadkach, częściej.

2. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, obejmuje co najmniej:
 - a) obszary rynku wewnętrznego, które są najbardziej zagrożone;

- b) ryzyko związane z każdym odnośnym sektorem;
 - c) najpowszechniejsze metody wykorzystywane przez przestępców do prania nielegalnych dochodów.
3. Komisja udostępnia sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, państwom członkowskim i podmiotom zobowiązanym, aby pomóc im w identyfikowaniu i zrozumieniu ryzyka związanego z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu, zarządzaniu tym ryzykiem i ograniczaniu go, oraz aby pozwolić innym zainteresowanym podmiotom, w tym ustawodawcom krajowym, Parlamentowi Europejskiemu, europejskim urzędom nadzoru i przedstawicielom jednostek analityki finansowej, lepiej zrozumieć ryzyko.
4. Komisja wydaje państwom członkowskim zalecenia w sprawie środków odpowiednich do celów zajęcia się zidentyfikowanym ryzykiem. W przypadku gdy państwa członkowskie zdecydują o niestosowaniu któregośkolwiek z zaleceń w swoich krajowych systemach przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, powiadają o tym Komisję i przedstawiają uzasadnienie swojej decyzji.
5. Do dnia 26 grudnia 2016 r. europejskie urzędy nadzoru wydają poprzez Wspólny Komitet opinię na temat ryzyka związanego z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu, które to ryzyko ma wpływ na sektor finansowy Unii (zwaną dalej „wspólną opinią”). Następnie europejskie urzędy nadzoru wydają poprzez Wspólny Komitet kolejne opinie co dwa lata.
6. Przy przeprowadzaniu oceny, o której mowa w ust. 1, Komisja organizuje prace na szczeblu Unii i uwzględnia wspólne opinie, o których mowa w ust. 5, oraz włącza w prace ekspertów państw członkowskich w dziedzinie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, przedstawicieli jednostek analityki finansowej oraz, w stosownych przypadkach, przedstawicieli innych organów na szczeblu Unii. Komisja udostępnia wspólne opinie państwom członkowskim i podmiotom zobowiązanym, aby pomóc im w identyfikowaniu ryzyka związanego z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu, zarządzaniu tym ryzykiem i ograniczaniu go.
7. Co dwa lata lub, w stosownych przypadkach, częściej Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie z ustaleń będących wynikiem regularnych ocen ryzyka i z działań podjętych w oparciu o te ustalenia.

Artykuł 7

1. Każde państwo członkowskie podejmuje odpowiednie działania w celu zidentyfikowania, ocenienia, zrozumienia i ograniczenia ryzyka związanego z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu i mających wpływ na dane państwo członkowskie, a także wszelkich problemów z zakresu ochrony danych w tym kontekście. Państwo członkowskie aktualizuje tę ocenę ryzyka.
2. Każde państwo członkowskie wyznacza organ lub ustanawia mechanizm w celu koordynowania działań podejmowanych na szczeblu krajowym w odpowiedzi na ryzyko, o którym mowa w ust. 1. Nazwę wyznaczonego organu lub opis ww. mechanizmu przekazuje się Komisji, europejskim urzędowi nadzoru oraz pozostałym państwom członkowskim.
3. Przeprowadzając oceny ryzyka, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, państwa członkowskie korzystają z ustaleń sprawozdania, o którym mowa w art. 6 ust. 1.
4. W odniesieniu do oceny ryzyka, o której mowa w ust. 1, każde państwo członkowskie:
- a) wykorzystuje ją do poprawy swojego systemu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, w szczególności poprzez identyfikowanie wszelkich obszarów, w których podmioty zobowiązane mają obowiązek zastosowania wzmocnionych środków oraz, w stosownych przypadkach, poprzez precyzowanie, jakie środki należy przedsięwziąć;
 - b) identyfikuje, w stosownych przypadkach, sektory lub obszary, dla których ryzyko prania pieniędzy i finansowania terroryzmu jest niższe lub wyższe;
 - c) wykorzystuje ją jako wsparcie podczas przydziału zasobów i ustalania priorytetów w odniesieniu do zasobów przeznaczonych na zwalczanie prania pieniędzy i finansowania terroryzmu;
 - d) wykorzystuje ją do zapewnienia opracowania stosownych zasad dla każdego sektora lub obszaru, odpowiednio do ryzyka prania pieniędzy i finansowania terroryzmu;
 - e) niezwłocznie udostępnia stosowne informacje podmiotom zobowiązanym, aby ułatwić im przeprowadzenie własnych ocen ryzyka związanego z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu.

5. Państwa członkowskie udostępniają wyniki swoich ocen ryzyka Komisji, europejskim urzędowi nadzoru oraz pozostałym państwom członkowskim.

Artykuł 8

1. Państwa członkowskie zapewniają podjęcie przez podmioty zobowiązane odpowiednich działań w celu zidentyfikowania i oceny ich ryzyka związanego z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu, z uwzględnieniem czynników ryzyka obejmujących ryzyko dotyczące klientów, państw lub obszarów geograficznych, produktów, usług, transakcji lub kanałów dostaw. Działania te są proporcjonalne do charakteru i wielkości podmiotów zobowiązanych.

2. Oceny ryzyka, o których mowa w ust. 1, są dokumentowane, aktualizowane i udostępniane odpowiednim właściwym organom oraz zainteresowanym organom samorządu zawodowego. Właściwe organy mogą zdecydować, że pojedyncze udokumentowane oceny ryzyka nie są wymagane, jeżeli konkretne ryzyko typowe dla danego sektora jest jasne i zrozumiałe.

3. Państwa członkowskie zapewniają posiadanie przez podmioty zobowiązane strategii, środków kontroli oraz procedur służących skutecznemu ograniczaniu ryzyka związanego z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu oraz skutecznemu zarządzaniu tym ryzykiem zidentyfikowanym na poziomie Unii, państwa członkowskiego oraz na poziomie podmiotu zobowiązanego. Te strategie, środki kontroli oraz procedury muszą być proporcjonalne do charakteru i wielkości podmiotów zobowiązanych.

4. Strategie, środki kontroli i procedury, o których mowa w ust. 3, obejmują:

- a) opracowanie wewnętrznych strategii, środków kontroli i procedur, obejmujących wzorcowe praktyki dotyczące zarządzania ryzykiem, zasady należytej staranności wobec klienta, procedury zgłaszania, przechowywanie dokumentacji, kontrolę wewnętrzną, zarządzanie zgodnością z przepisami, w tym, o ile jest to stosowne z uwagi na wielkość i charakter działalności, wyznaczenie pracownika odpowiedzialnego za zapewnienie zgodności z odpowiednimi przepisami na szczeblu kadry kierowniczej, oraz kontrole pracowników;
- b) o ile jest to stosowne z uwagi na wielkość i charakter działalności – zapewnienie niezależnej funkcji audytu w celu sprawdzenia wewnętrznych strategii, środków kontroli i procedur, o których mowa w lit. a).

5. Państwa członkowskie wymagają od podmiotów zobowiązanych uzyskania zgody kadry kierowniczej wyższego szczebla na wprowadzenie przez te podmioty strategii, środków kontroli i procedur oraz monitorowania i wzmacniania zastosowanych środków, w stosownych przypadkach.

SEKCJA 3

Polityka względem państw trzecich

Artykuł 9

1. W celu ochrony właściwego funkcjonowania rynku wewnętrznego identyfikuje się jurysdykcje państw trzecich mające strategiczne braki w ich krajowych systemach przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, które to braki stwarzają znaczące zagrożenia dla systemu finansowego Unii (zwane dalej „państwami trzecimi wysokiego ryzyka”).

2. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 64 w celu zidentyfikowania państw trzecich wysokiego ryzyka przy uwzględnieniu strategicznych braków, w szczególności w odniesieniu do:

- a) prawnych i instytucjonalnych ram danego państwa trzeciego dotyczących przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, zwłaszcza:
 - (i) kryminalizacji prania pieniędzy i finansowania terroryzmu;
 - (ii) środków należytej staranności wobec klienta;
 - (iii) wymogów dotyczących przechowywania dokumentacji; oraz
 - (iv) obowiązku zgłaszania podejrzanych transakcji;
- b) uprawnień właściwych organów danego państwa trzeciego i procedur przez nie stosowanych do celów zwalczania prania pieniędzy i finansowania terroryzmu;
- c) skuteczności systemu zwalczania prania pieniędzy i finansowania terroryzmu w zakresie zajmowania się ryzykiem, na które narażone jest dane państwo trzecie, związanym z praniem pieniędzy lub finansowaniem terroryzmu.

3. Akty delegowane, o których mowa w ust. 2, przyjmuje się w terminie jednego miesiąca od zidentyfikowania strategicznych braków, o których mowa w tym ustępie.

4. Przy przygotowywaniu aktów delegowanych, o których mowa w ust. 2, Komisja uwzględnia, w stosownych przypadkach, odpowiednie oceny lub sprawozdania sporządzone przez międzynarodowe organizacje i organy normalizacyjne posiadające kompetencje w dziedzinie zapobiegania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu w odniesieniu do ryzyka stwarzanego przez poszczególne państwa trzecie.

ROZDZIAŁ II

ZASADY NALEŻYTEJ STARANNOŚCI WOBEC KLIENTA

SEKCJA 1

Przepisy ogólne

Artykuł 10

1. Państwa członkowskie zakazują swoim instytucjom kredytowym i finansowym prowadzenia anonimowych rachunków lub anonimowych książeczek oszczędnościowych. Państwa członkowskie w każdym przypadku wymagają, aby wobec posiadaczy i beneficjentów istniejących anonimowych rachunków lub anonimowych książeczek oszczędnościowych zastosowano środki należytej staranności tak szybko, jak to możliwe, a w każdym przypadku przed skorzystaniem z takich rachunków lub książeczek oszczędnościowych w jakikolwiek sposób.

2. Państwa członkowskie podejmują środki służące zapobieganiu niewłaściwemu wykorzystywaniu akcji na okaziciela i warrantów na akcje na okaziciela.

Artykuł 11

Państwa członkowskie zapewniają stosowanie przez podmioty zobowiązane środków należytej staranności wobec klienta w następujących okolicznościach:

- a) przy nawiązywaniu stosunków gospodarczych;
- b) przy przeprowadzaniu sporadycznej transakcji:
 - (i) na kwotę 15 000 EUR lub większą, bez względu na to, czy transakcja jest przeprowadzana jako pojedyncza operacja czy kilka operacji, które wydają się być ze sobą powiązane; lub
 - (ii) która stanowi transfer środków pieniężnych zdefiniowany w art. 3 pkt 9 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/847 ⁽¹⁾ na kwotę przekraczającą 1 000 EUR;
- c) w odniesieniu do osób prowadzących handel towarami – przy przeprowadzaniu sporadycznych transakcji gotówkowych na kwotę 10 000 EUR lub większą, bez względu na to, czy transakcja jest przeprowadzana jako pojedyncza operacja czy kilka operacji, które wydają się być ze sobą powiązane;
- d) w odniesieniu do podmiotów świadczących usługi w zakresie gier hazardowych, w momencie odbioru wygranych, obstawiania stawek lub w obu tych przypadkach – przy przeprowadzaniu sporadycznych transakcji na kwotę 2 000 EUR lub większą, bez względu na to, czy transakcja jest przeprowadzana jako pojedyncza operacja czy kilka operacji, które wydają się być ze sobą powiązane;
- e) gdy istnieje podejrzenie prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, bez względu na jakiegokolwiek odstępstwo, wyłączenie lub próg;
- f) gdy istnieją wątpliwości co do prawdziwości lub odpowiedniości wcześniej otrzymanych danych dotyczących ustalenia tożsamości klienta.

Artykuł 12

1. W drodze odstępstwa od art. 13 ust. 1 akapit pierwszy lit. a), b) i c) oraz art. 14 i na podstawie stosownej oceny ryzyka wykazującej niskie ryzyko, państwa członkowskie mogą zezwolić podmiotom zobowiązanim na niestosowanie określonych środków należytej staranności wobec klienta w odniesieniu do pieniądza elektronicznego, jeżeli spełnione są wszystkie następujące warunki ograniczające ryzyko:

- a) danego instrumentu płatniczego nie można doładować lub instrument ten ma maksymalny miesięczny limit transakcji płatniczych w wysokości 250 EUR, którą to kwotę można wykorzystać wyłącznie w tym państwie członkowskim;
- b) maksymalna kwota przechowywana elektronicznie nie przekracza 250 EUR;

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/847 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie informacji towarzyszących transferom środków pieniężnych i uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1781/2006 (zob s. 1 niniejszego Dziennika Urzędowego).

- c) dany instrument płatniczy jest wykorzystywany wyłącznie do zakupu towarów lub usług;
- d) dany instrument płatniczy nie może być sfinansowany przez anonimowy pieniądz elektroniczny;
- e) emitent prowadzi wystarczające monitorowanie transakcji lub stosunków gospodarczych, aby umożliwić wykrycie nietypowych lub podejrzanych transakcji.

Dla celów akapitu pierwszego lit. b) państwo członkowskie może podwyższyć limit do 500 EUR w odniesieniu do instrumentów płatniczych, które mogą być używane wyłącznie w tym państwie członkowskim.

2. Państwa członkowskie zapewniają, by odstępstwo przewidziane w ust. 1 nie miało zastosowania w przypadku wykupu gotówkowego lub podjęcia w gotówce wartości pieniężnej pieniądza elektronicznego, gdy kwota podlegająca wykupowi przekracza 100 EUR.

Artykuł 13

1. Środki należytej staranności wobec klienta obejmują:

- a) identyfikację klienta i weryfikację jego tożsamości na podstawie dokumentów, danych lub informacji pochodzących z rzetelnego i niezależnego źródła;
- b) identyfikację beneficjenta rzeczywistego i podejmowanie uzasadnionych środków weryfikacji jego tożsamości, tak aby podmiot zobowiązany był przekonany, że wie, kim jest beneficjent rzeczywisty, wraz z – w przypadku osób prawnych, trustów, przedsiębiorstw, fundacji i podobnych porozumień prawnych – podejmowaniem uzasadnionych środków w celu zrozumienia struktury własności i kontroli klienta;
- c) ocenę i, stosownie do sytuacji, uzyskanie informacji na temat celu i zamierzonego charakteru stosunków gospodarczych;
- d) prowadzenie bieżącego monitorowania stosunków gospodarczych, włącznie z badaniem transakcji podejmowanych w trakcie trwania tych stosunków w celu zapewnienia, by prowadzone transakcje były zgodne z wiedzą podmiotu zobowiązanego na temat klienta, profilu działalności oraz ryzyka, w tym, w razie konieczności, źródeł pochodzenia środków, jak również zapewnienie, by posiadane dokumenty, dane lub informacje były na bieżąco uaktualniane.

Przy wykonywaniu środków określonych w akapicie pierwszym lit. a) i b) podmioty zobowiązane weryfikują również, czy każda osoba, która twierdzi, że działa w imieniu klienta, jest do tego upoważniona, oraz identyfikują i weryfikują tożsamość takiej osoby.

2. Państwa członkowskie zapewniają stosowanie przez podmioty zobowiązane każdego z wymogów dotyczących należytej staranności wobec klienta określonych w ust. 1. Podmioty zobowiązane mogą jednak określić zakres podejmowanych środków z uwzględnieniem ryzyka.

3. Państwa członkowskie wymagają, aby – przy dokonywaniu oceny ryzyka związanego z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu – podmioty zobowiązane uwzględniały co najmniej elementy zmienne określone w załączniku I.

4. Państwa członkowskie zapewniają, aby podmioty zobowiązane były w stanie wykazać właściwym organom lub organom samorządu zawodowego, że odnośne środki są odpowiednie, biorąc pod uwagę zidentyfikowane ryzyko związane z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu.

5. W odniesieniu do działalności ubezpieczeniowej związanej z ubezpieczeniami na życie lub innej działalności ubezpieczeniowej związanej z inwestycjami, państwa członkowskie zapewniają stosowanie przez instytucje kredytowe i instytucje finansowe, oprócz środków należytej staranności wobec klienta wymaganych w stosunku do klienta i beneficjenta rzeczywistego, następujących środków należytej staranności wobec klienta w stosunku do beneficjentów polis ubezpieczeniowych na życie oraz innych polis ubezpieczeniowych o charakterze inwestycyjnym, niezwłocznie po zidentyfikowaniu lub wyznaczeniu takich beneficjentów:

- a) w przypadku beneficjentów zidentyfikowanych jako osoby wymienione z nazwiska lub nazwy lub w odniesieniu do porozumień prawnych – uzyskanie nazwiska lub nazwy danej osoby;
- b) w przypadku beneficjentów wyznaczonych za pomocą charakterystyki, kategorii lub w inny sposób – uzyskanie wystarczających informacji dotyczących tych beneficjentów, aby instytucja kredytowa lub instytucja finansowa uzyskała pewność, że będą w stanie ustalić tożsamość beneficjenta w momencie wypłaty.

W odniesieniu do akapitu pierwszego lit. a) i b), weryfikacja tożsamości beneficjentów ma miejsce w momencie wypłaty. W przypadku całkowitego lub częściowego przeniesienia ubezpieczenia na życie lub innego ubezpieczenia o charakterze inwestycyjnym na osobę trzecią, instytucje kredytowe i instytucje finansowe mające wiedzę o przeniesieniu identyfikują beneficjenta rzeczywistego w momencie przeniesienia na daną osobę fizyczną lub prawną lub porozumienie prawne otrzymujące na własną korzyść wartość przenoszona polisy.

6. W przypadku beneficjentów trustów lub podobnych porozumień prawnych wyznaczonych na podstawie szczególnych cech charakterystycznych lub kategorii, podmiot zobowiązany uzyskuje wystarczające informacje dotyczące beneficjenta, aby upewnić się, że będzie w stanie ustalić tożsamość beneficjenta w momencie wypłaty lub w momencie wykonywania przez beneficjenta nabytych przez niego praw.

Artykuł 14

1. Państwa członkowskie wymagają, aby weryfikacja tożsamości klienta i beneficjenta rzeczywistego odbywała się przed nawiązaniem stosunków gospodarczych lub przed przeprowadzeniem transakcji.

2. W drodze odstępstwa od ust. 1 państwa członkowskie mogą zezwolić na zakończenie weryfikacji tożsamości klienta i beneficjenta rzeczywistego podczas nawiązywania stosunków gospodarczych, jeżeli jest to konieczne, aby nie przerywać normalnego prowadzenia działalności gospodarczej, oraz o ile występuje niewielkie ryzyko prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu. W takich sytuacjach procedury te są finalizowane jak najszybciej po nawiązaniu pierwszego kontaktu.

3. W drodze odstępstwa od ust. 1 państwa członkowskie mogą zezwolić na otwarcie rachunku w instytucji kredytowej lub finansowej, w tym rachunków umożliwiających transakcje dotyczące zbywalnych papierów wartościowych, pod warunkiem że istnieją odpowiednie zabezpieczenia zapewniające, by transakcje nie były przeprowadzane przez klienta lub w jego imieniu dopóki nie zostaną w pełni spełnione wymogi należytej staranności wobec klienta określone w art. 13 ust. 1 akapit pierwszy lit. a) i b).

4. W przypadku gdy podmiot zobowiązany nie jest w stanie spełnić wymogów należytej staranności wobec klienta określonych w art. 13 ust. 1 akapit pierwszy lit. a), b) lub c), państwa członkowskie wymagają, aby nie przeprowadzał on transakcji za pomocą rachunku bankowego, nie nawiązywał stosunków gospodarczych ani nie przeprowadzał transakcji, oraz aby rozwiązał stosunek gospodarczy i rozważył przekazanie jednostce analityki finansowej zgłoszenia o podejrzanej transakcji w odniesieniu do danego klienta zgodnie z art. 33.

Państwa członkowskie nie stosują przepisów akapitu pierwszego do notariuszy, innych przedstawicieli wolnych zawodów prawniczych, biegłych rewidentów, zewnętrznych księgowych i doradców podatkowych jedynie w ścisłym zakresie, w jakim osoby te ustalają sytuację prawną swojego klienta lub wykonują obowiązki polegające na obronie lub reprezentowaniu tego klienta w postępowaniu sądowym lub w związku z takim postępowaniem, włącznie z udzielaniem porad w sprawie wszczęcia lub uniknięcia takiego postępowania.

5. Państwa członkowskie wymagają, aby podmioty zobowiązane stosowały środki należytej staranności nie tylko wobec wszystkich nowych klientów, lecz także – w stosownych sytuacjach i z uwzględnieniem ryzyka – wobec obecnych klientów, w tym w przypadkach gdy stosowne okoliczności dotyczące klienta ulegają zmianie.

SEKCJA 2

Uprozczone środki należytej staranności wobec klienta

Artykuł 15

1. W przypadku zidentyfikowania przez państwo członkowskie lub podmiot zobowiązany obszarów niższego ryzyka, dane państwo członkowskie może zezwolić na stosowanie przez podmioty zobowiązane uproszczonych środków należytej staranności wobec klienta.

2. Przed zastosowaniem uproszczonych środków należytej staranności wobec klienta podmioty zobowiązane upewniają się, że stosunki gospodarcze lub dana transakcja charakteryzują się niższym stopniem ryzyka.

3. Państwa członkowskie zapewniają prowadzenie przez podmioty zobowiązane wystarczającego monitorowania transakcji oraz stosunków gospodarczych, aby umożliwić wykrycie nietypowych lub podejrzanych transakcji.

Artykuł 16

Oceniając ryzyko prania pieniędzy i finansowania terroryzmu związane z pewnymi rodzajami klientów, obszarami geograficznymi oraz poszczególnymi produktami, usługami, transakcjami lub kanałami dostawy, państwa członkowskie i podmioty zobowiązane uwzględniają co najmniej czynniki sytuacji o potencjalnie niższym ryzyku określone w załączniku II.

Artykuł 17

Do dnia 26 czerwca 2017 r. europejskie urzędy nadzoru wydają wytyczne skierowane do właściwych organów i instytucji kredytowych i finansowych zgodnie z art. 16 rozporządzeń (UE) nr 1093/2010, (UE) nr 1094/2010 oraz (UE) nr 1095/2010 dotyczące czynników ryzyka, które należy uwzględnić, oraz środków, które należy podjąć, w sytuacjach, w których właściwe są uproszczone środki należytej staranności wobec klienta. Przedmiotem szczególnej uwagi są charakter i wielkość działalności gospodarczej, a w przypadkach, w których jest to właściwe i proporcjonalne, określa się środki szczególne.

SEKCJA 3

Wzmocnione środki należytej staranności wobec klienta

Artykuł 18

1. W przypadkach, o których mowa w art. 19–24, i w przypadku osób fizycznych lub podmiotów prawnych mających siedzibę w państwach trzecich, określonych przez Komisję jako państwa trzecie wysokiego ryzyka oraz w innych przypadkach wyższego ryzyka określonych przez państwa członkowskie lub podmioty zobowiązane, państwa członkowskie wymagają, aby podmioty zobowiązane stosowały wzmocnione środki należytej staranności wobec klienta w celu właściwego zarządzania przedmiotowym ryzykiem i ograniczenia ich.

Wzmocnione środki należytej staranności wobec klienta nie muszą być stosowane automatycznie w odniesieniu do oddziałów podmiotów zobowiązanych mających siedzibę w Unii lub jednostek zależnych z większością udziałem tych podmiotów, które to oddziały lub jednostki zależne znajdują się w państwach trzecich wysokiego ryzyka, jeżeli przedmiotowe oddziały lub jednostki zależne w pełni stosują się do strategii i procedur obejmujących całą grupę zgodnie z art. 45. Państwa członkowskie zapewniają, by podmioty zobowiązane traktowały te przypadki z zastosowaniem podejścia opartego na analizie ryzyka.

2. Państwa członkowskie wymagają, aby podmioty zobowiązane analizowały w jak największym możliwym stopniu kontekst i cel wszystkich skomplikowanych i nietypowych transakcji o dużej wartości oraz wszelkich nietypowych rodzajów transakcji, które nie mają wyraźnego celu gospodarczego lub celu zgodnego z prawem. W szczególności podmioty zobowiązane zwiększają stopień i wzmacniają charakter monitorowania stosunków gospodarczych w celu stwierdzenia, czy przedmiotowe transakcje lub działania wydają się podejrzan.

3. Oceniając ryzyka związane z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu, państwa członkowskie i podmioty zobowiązane uwzględniają co najmniej czynniki dotyczące sytuacji o potencjalnie wyższym ryzyku określone w załączniku III.

4. Do dnia 26 czerwca 2017 r. europejskie urzędy nadzoru wydają wytyczne skierowane do właściwych organów i instytucji kredytowych i finansowych zgodnie z art. 16 rozporządzeń (UE) nr 1093/2010, (UE) nr 1094/2010 oraz (UE) nr 1095/2010, dotyczące czynników ryzyka, które należy uwzględnić, oraz środków, które należy podjąć, w sytuacjach, w których właściwe są wzmocnione środki należytej staranności wobec klienta. Przedmiotem szczególnej uwagi są charakter i wielkość działalności gospodarczej, a w przypadkach, w których jest to właściwe i proporcjonalne, określa się środki szczególne.

Artykuł 19

W odniesieniu do transgranicznych relacji korespondenckich z instytucją respondentem z państwa trzeciego, państwa członkowskie wymagają, aby oprócz stosowania środków należytej staranności wobec klienta określonych w art. 13 instytucje kredytowe i finansowe działające w państwach członkowskich wykonywały następujące działania:

- a) gromadziły wystarczające informacje o instytucji będącej respondentem w celu zrozumienia w pełni charakteru jej działalności oraz ustalenia na podstawie publicznie dostępnych informacji wiarygodności instytucji oraz jakości nadzoru;
- b) oceniały środki kontroli w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu stosowane przez instytucję będącą respondentem;
- c) uzyskiwały zgodę kadry kierowniczej wyższego szczebla przed ustanowieniem nowej relacji korespondenckiej;
- d) sporządzały dokumentację określającą zakres odpowiedzialności każdej instytucji;
- e) w odniesieniu do rachunków przejściowych upewniały się, że instytucja będąca respondentem przeprowadziła weryfikację tożsamości i na bieżąco stosowała środki należytej staranności wobec klientów mających bezpośredni dostęp do rachunków instytucji będącej korespondentem oraz że ma ona możliwość udostępnienia na żądanie instytucji będącej korespondentem stosownych danych dotyczących środków należytej staranności wobec klienta.

Artykuł 20

W odniesieniu do transakcji lub stosunków gospodarczych z osobami zajmującymi eksponowane stanowiska polityczne, państwa członkowskie, oprócz stosowania środków należytej staranności wobec klienta określonych w art. 13, wprowadzają wobec podmiotów zobowiązanych następujące wymogi:

- a) posiadania odpowiednich systemów zarządzania ryzykiem, w tym procedur opartych na analizie ryzyka, w celu ustalenia, czy klient lub beneficjent rzeczywisty danego klienta jest osobą zajmującą eksponowane stanowisko polityczne;
- b) w przypadkach stosunków gospodarczych z osobami zajmującymi eksponowane stanowiska polityczne – stosowania następujących środków:
 - (i) uzyskania zezwolenia kadry kierowniczej wyższego szczebla na nawiązanie lub kontynuowanie stosunków gospodarczych z takimi osobami;
 - (ii) podjęcia odpowiednich środków w celu ustalenia źródła majątku i źródła pochodzenia środków zaangażowanych w ramach stosunków gospodarczych lub transakcji z takimi osobami;
 - (iii) prowadzenia wzmoczonego monitorowania tych stosunków gospodarczych w sposób ciągły.

Artykuł 21

Państwa członkowskie wymagają, by podmioty zobowiązane podejmowały racjonalne środki w celu określenia, czy beneficjenci polis ubezpieczeniowych na życie lub innych polis ubezpieczeniowych o charakterze inwestycyjnym lub, gdy jest to wymagane, beneficjent rzeczywisty beneficjenta są osobami zajmującymi eksponowane stanowiska polityczne. Wspomniane środki podejmuje się najpóźniej w momencie wypłaty lub w momencie przeniesienia, w całości lub częściowo, danej polisy. W przypadku gdy zidentyfikowano wyższy stopień ryzyka, oprócz zastosowania środków należytej staranności wobec klienta określonych w art. 13, państwa członkowskie wprowadzają wobec podmiotów zobowiązanych wymogi:

- a) poinformowania kadry kierowniczej wyższego szczebla przed wypłatą przychodów z tytułu polisy;
- b) przeprowadzenia wzmoczonej kontroli całości stosunków gospodarczych z danym ubezpieczającym.

Artykuł 22

W przypadku gdy osoba zajmująca eksponowane stanowiska polityczne przestała sprawować znaczącą funkcję publiczną w państwie członkowskim lub państwie trzecim lub znaczącą funkcję publiczną w organizacji międzynarodowej, podmioty zobowiązane muszą podlegać obowiązkowi uwzględniania przez okres co najmniej 12 miesięcy ryzyka, jakie taka osoba nadal stwarza, i stosować odpowiednie środki uwzględniające ryzyko do czasu, gdy uzna się, że osoba ta nie stwarza dalszego ryzyka związanego z zajmowaniem eksponowanego stanowiska politycznego.

Artykuł 23

Środki, o których mowa w art. 20 i 21 mają zastosowanie również do członków rodziny lub osób znanych jako bliscy współpracownicy osób zajmujących eksponowane stanowiska polityczne.

Artykuł 24

Państwa członkowskie zabraniają instytucjom kredytowym i finansowym nawiązywania lub kontynuowania relacji korespondenckich z bankiem fikcyjnym. Państwa członkowskie wymagają podejmowania przez te instytucje odpowiednich środków w celu zapewnienia, by nie nawiązywały one ani nie kontynuowały relacji korespondenckich z instytucją kredytową lub finansową, o której wiadomo, że pozwala ona na wykorzystywanie swych rachunków przez bank fikcyjny.

SEKCJA 4

Wykonanie zobowiązań przez osoby trzecie

Artykuł 25

Państwa członkowskie mogą zezwolić podmiotom zobowiązanym na korzystanie z usług osób trzecich w celu spełnienia wymogów należytej staranności wobec klienta określonych w art. 13 ust. 1 akapit pierwszy lit. a), b) i c). Ostateczną odpowiedzialność za spełnienie tych wymogów ponosi jednak podmiot zobowiązany, który korzysta z usług osoby trzeciej.

Artykuł 26

1. Do celów niniejszej sekcji „osoby trzecie” oznaczają podmioty zobowiązane wymienione w art. 2, organizacje członkowskie lub federacje tych podmiotów zobowiązanych, lub inne instytucje lub osoby znajdujące się w państwie członkowskim lub w państwie trzecim, które:

- a) stosują wymogi należytej staranności wobec klienta i wymogi dotyczące przechowywania dokumentacji zgodne z wymogami określonymi w niniejszej dyrektywie; oraz
- b) podlegają nadzorowi w zakresie spełniania przez siebie wymogów niniejszej dyrektywy w sposób zgodny z przepisami rozdziału VI sekcja 2.

2. Państwa członkowskie zakazują podmiotom zobowiązanym korzystania z usług osób trzecich mających siedzibę w państwach trzecich wysokiego ryzyka. Państwa członkowskie mogą wyłączyć z tego zakazu oddziały podmiotów zobowiązanych mających siedzibę w Unii i jednostki zależne z większościovym udziałem tych podmiotów, jeżeli przedmiotowe oddziały i jednostki zależne w pełni stosują się do strategii i procedur obejmujących całą grupę zgodnie z art. 45.

Artykuł 27

1. Państwa członkowskie zapewniają uzyskanie przez podmioty zobowiązane od osoby trzeciej, z której usług te podmioty korzystają, niezbędnych informacji dotyczących wymogów należytej staranności wobec klienta określonych w art. 13 ust. 1 akapit pierwszy lit. a), b) i c).

2. Państwa członkowskie zapewniają podejmowanie przez podmioty zobowiązane, do których kierowany jest klient, stosownych kroków, aby zapewnić niezwłoczne przekazanie – na żądanie – przez osobę trzecią odpowiednich kopii danych z identyfikacji i weryfikacji oraz innej stosownej dokumentacji dotyczącej tożsamości klienta lub beneficjenta rzeczywistego.

Artykuł 28

Państwa członkowskie zapewniają możliwość uznania przez właściwy organ państwa członkowskiego pochodzenia (w odniesieniu do strategii i procedur obejmujących całą grupę) i właściwy organ przyjmującego państwa członkowskiego (w odniesieniu do oddziałów i jednostek zależnych), że podmiot zobowiązany stosuje się do przepisów przyjętych na mocy art. 26 i 27 w ramach programu grupowego, jeżeli spełnione są wszystkie poniższe warunki:

- a) podmiot zobowiązany polega na informacjach przedłożonych przez osobę trzecią będącą częścią tej samej grupy;
- b) grupa ta stosuje środki należytej staranności wobec klienta, zasady dotyczące przechowywania dokumentacji oraz programy przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu zgodnie z niniejszą dyrektywą lub równoważne zasady;
- c) właściwy organ państwa członkowskiego pochodzenia lub państwa trzeciego nadzoruje na szczeblu grupy skuteczne przestrzeganie wymogów, o których mowa w lit. b).

Artykuł 29

Przepisy niniejszej sekcji nie mają zastosowania w przypadku zlecenia zadań na zasadzie outsourcingu ani w przypadku pośrednictwa, gdy na podstawie umowy usługodawca świadczący usługi na zasadzie outsourcingu lub pośrednik mają być traktowani jako część podmiotu zobowiązanego.

ROZDZIAŁ III

INFORMACJE O BENEFICJENTACH RZECZYWISTYCH

Artykuł 30

1. Państwa członkowskie zapewniają obowiązek otrzymywania i posiadania przez podmioty o charakterze korporacyjnym i inne podmioty prawne utworzone na ich terytorium odpowiednich, dokładnych i aktualnych informacji o ich beneficjentach rzeczywistych, łącznie ze szczegółowymi informacjami o stosunkach łączących je z beneficjentami rzeczywistymi.

Państwa członkowskie zapewniają, by podmioty te miały obowiązek przedstawić podmiotom zobowiązanym, oprócz informacji o ich właścicielu prawnym, informacje dotyczące beneficjentów rzeczywistych, w sytuacjach gdy podmioty zobowiązane podejmują środki należytej staranności wobec klienta zgodnie z rozdziałem II.

2. Państwa członkowskie wymagają, by właściwe organy i jednostki analityki finansowej mogły mieć terminowy dostęp do informacji, o których mowa w ust. 1.

3. Państwa członkowskie zapewniają przechowywanie informacji, o których mowa w ust. 1, w centralnym rejestrze w każdym państwie członkowskim, np. w rejestrze handlowym lub w rejestrze spółek, o których to rejestrach mowa w art. 3 dyrektywy 2009/101/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽¹⁾, lub w rejestrze publicznym. Państwa członkowskie powiadamiają Komisję o specyfice tych krajowych mechanizmów. Informacje o beneficjentach rzeczywistych zawarte w tej bazie danych można gromadzić zgodnie z systemami krajowymi.

4. Państwa członkowskie wymagają, by informacje przechowywane w centralnym rejestrze, o którym mowa w ust. 3, były odpowiednie, dokładne i aktualne.

5. Państwa członkowskie zapewniają, by informacje o beneficjentach rzeczywistych były we wszystkich przypadkach udostępniane:

- a) właściwym organom i jednostkom analityki finansowej, bez żadnych ograniczeń;
- b) podmiotom zobowiązanym, w ramach stosowania zasad należytej staranności wobec klienta zgodnie z rozdziałem II;
- c) wszelkim osobom lub organizacjom, które mogą wykazać uzasadniony interes.

Osoby lub organizacje, o których mowa w lit. c), mają dostęp co najmniej do informacji obejmujących: imię i nazwisko, miesiąc i rok urodzenia, obywatelstwo, oraz państwo zamieszkania beneficjenta rzeczywistego, jak również informacji o charakterze i skali posiadanego udziału.

Na użytek niniejszego ustępu informacje o beneficjentach rzeczywistych muszą być udostępniane zgodnie z przepisami dotyczącymi ochrony danych i mogą podlegać rejestracji *online* i opłacie. Opłaty pobierane za uzyskanie informacji nie mogą przewyższać kosztów administracyjnych takiego uzyskania.

6. Centralny rejestr, o którym mowa w ust. 3, zapewnia właściwym organom i jednostkom analityki finansowej terminowy i nieograniczony dostęp, bez powiadamiania zainteresowanego podmiotu. Umożliwia on także terminowy dostęp podmiotom zobowiązanym w ramach stosowania środków należytej staranności wobec klienta.

7. Państwa członkowskie zapewniają, by właściwe organy i jednostki analityki finansowej były w stanie terminowo dostarczyć informacje, o których mowa w ust. 1 i 3, właściwym organom i jednostkom analityki finansowej w innych państwach członkowskich.

8. Państwa członkowskie wymagają, by podmioty zobowiązane nie polegały wyłącznie na centralnym rejestrze, o którym mowa w ust. 3, jeśli chodzi o spełnienie przez nie wymogów należytej staranności wobec klienta zgodnie z rozdziałem II. Wymogi te spełnia się z zastosowaniem podejścia opartego na analizie ryzyka.

9. Państwa członkowskie mogą w indywidualnych przypadkach i w wyjątkowych okolicznościach przewidzieć wyłączenie co do dostępu, o którym mowa w ust. 5 lit. b) i c), do całości lub części informacji o beneficjentach rzeczywistych, jeżeli taki dostęp narażałby beneficjenta rzeczywistego na ryzyko nadużycia finansowego, porwania, szantażu, przemocy lub zastraszania, bądź jeżeli beneficjent rzeczywisty jest osobą małoletnią lub z innych względów niezdolną do działania. Wyłączenia przyznane na mocy niniejszego ustępu nie mają zastosowania do instytucji kredytowych i finansowych, ani do podmiotów zobowiązanych, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 3 lit. b), które są urzędnikami publicznymi.

10. Do dnia 26 czerwca 2019 r. Komisja przedłoży Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie oceniające warunki oraz specyfikacje techniczne i procedury dotyczące zapewnienia bezpiecznej i wydajnej integracji rejestrów centralnych, o których mowa w ust. 3, za pomocą europejskiej centralnej platformy ustanowionej w art. 4a ust. 1 dyrektywy 2009/101/WE. W stosownych przypadkach, sprawozdaniu temu będzie towarzyszyć wniosek ustawodawczy.

Artykuł 31

1. Państwa członkowskie wymagają, by powiernicy jakiegokolwiek trustu, który powstał w drodze czynności prawnej, regulowanego ich prawem, uzyskiwali i posiadali odpowiednie, dokładne i aktualne informacje o beneficjentach rzeczywistych w odniesieniu do przedmiotowego trustu. Informacje te obejmują tożsamość:

- a) ustanawiającego;
- b) powiernika lub powierników;
- c) sprawującego nadzór (o ile taka osoba istnieje);

⁽¹⁾ Dyrektywa 2009/101/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 września 2009 r. w sprawie koordynacji gwarancji, jakie są wymagane w państwach członkowskich od spółek w rozumieniu art. 48 akapit drugi Traktatu, w celu uzyskania ich równoważności, dla zapewnienia ochrony interesów zarówno współników, jak i osób trzecich (Dz.U. L 258 z 1.10.2009, s. 11).

- d) beneficjentów lub kategorii beneficjentów; oraz
- e) wszelkich innych osób fizycznych sprawujących faktyczną kontrolę nad trustem.
2. Państwa członkowskie zapewniają, by powiernicy terminowo ujawniali podmiotom zobowiązanym informacje na temat swojego statusu oraz by terminowo przedstawiali tym podmiotom informacje, o których mowa w ust. 1, w przypadku gdy powiernik nawiązuje, w charakterze powiernika, stosunki gospodarcze lub przeprowadza sporadyczną transakcję przewyższającą próg określony w art. 11 lit. b), c) i d).
3. Państwa członkowskie wymagają, by właściwe organy i jednostki analityki finansowej mogły mieć terminowy dostęp do informacji, o których mowa w ust. 1.
4. Państwa członkowskie wymagają, by informacje, o których mowa w ust. 1, były przechowywane w centralnym rejestrze, w przypadku gdy dany trust generuje skutki podatkowe. Centralny rejestr zapewnia właściwym organom i jednostkom analityki finansowej terminowy i nieograniczony dostęp, bez powiadamiania stron danego trustu. Może także umożliwiać terminowy dostęp podmiotom zobowiązanym w ramach środków należytej staranności wobec klienta zgodnie z rozdziałem II. Państwa członkowskie powiadamiają Komisję o specyfice tych krajowych mechanizmów.
5. Państwa członkowskie wymagają, by informacje przechowywane w centralnym rejestrze, o którym mowa w ust. 4, były odpowiednie, dokładne i aktualne.
6. Państwa członkowskie zapewniają, by podmioty zobowiązane nie polegały wyłącznie na centralnym rejestrze, o którym mowa w ust. 4, jeśli chodzi o spełnienie przez nie wymogów należytej staranności wobec klienta określonych w rozdziale II. Wymogi te wypełnia się z zastosowaniem podejścia opartego na analizie ryzyka.
7. Państwa członkowskie zapewniają, by właściwe organy i jednostki analityki finansowej były w stanie terminowo dostarczyć informacje, o których mowa w ust. 1 i 4, właściwym organom i jednostkom analityki finansowej w innych państwach członkowskich.
8. Państwa członkowskie zapewniają, by środki przewidziane w niniejszym artykule były stosowane do innych rodzajów porozumień prawnych o strukturze lub funkcjach podobnych do trustów.
9. Do dnia 26 czerwca 2019 r. Komisja przedłoży Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie oceniające warunki oraz specyfikacje techniczne i procedury dotyczące zapewnienia bezpiecznej i wydajnej integracji rejestrów centralnych. W stosownych przypadkach, sprawozdaniu temu będzie towarzyszyć wniosek ustawodawczy.

ROZDZIAŁ IV

OBOWIĄZKI ZGŁASZANIA

SEKCJA 1

Przepisy ogólne

Artykuł 32

1. Każde państwo członkowskie ustanawia jednostkę analityki finansowej w celu zapobiegania przypadkom prania pieniędzy i finansowania terroryzmu, wykrywania takich przypadków oraz ich skutecznego zwalczania.
2. Państwa członkowskie przekazują Komisji na piśmie nazwę i adres odnośnych jednostek analityki finansowej.
3. Każda jednostka analityki finansowej musi być niezależna i autonomiczna pod względem operacyjnym, co oznacza, że musi posiadać uprawnienia i możliwości, by swobodnie wykonywać swoje funkcje, w tym być w stanie podejmować autonomiczne decyzje w zakresie analizowania, żądania i rozpowszechniania określonych informacji. Jako centralna jednostka krajowa, jednostka analityki finansowej odpowiada za przyjmowanie oraz analizowanie zgłoszeń o podejrzanych transakcjach i innych informacji dotyczących prania pieniędzy, powiązanych przestępstw źródłowych lub finansowania terroryzmu. Jednostka analityki finansowej jest odpowiedzialna za ujawnianie wyników swoich analiz oraz wszelkich innych stosownych informacji właściwym organom, jeżeli istnieją podstawy, by podejrzewać pranie pieniędzy, powiązane przestępstwa źródłowe lub finansowanie terroryzmu. Musi być w stanie uzyskać dodatkowe informacje od podmiotów zobowiązanych.

Państwa członkowskie udostępniają swoim jednostkom analityki finansowej odpowiednie zasoby finansowe, ludzkie i techniczne na potrzeby wykonywania ich zadań.

4. Państwa członkowskie zapewniają, by ich jednostki analityki finansowej miały w odpowiednim czasie bezpośredni lub pośredni dostęp do informacji finansowych, informacji administracyjnych i informacji od organów ścigania, które są im niezbędne do właściwego wykonywania ich zadań. Jednostki analityki finansowej muszą być w stanie odpowiadać na wnioski o informacje składane przez właściwe organy w ich odpowiednich państwach członkowskich, gdy podstawą tych wniosków są przestępstwa źródłowe powiązane z praniem pieniędzy lub kwestie związane z finansowaniem terroryzmem. Decyzja o przeprowadzeniu analizy lub rozpowszechnieniu informacji pozostaje w gestii jednostki analityki finansowej.
5. Jeżeli istnieją obiektywne przesłanki, aby zakładać, że udzielenie takich informacji miałoby negatywny wpływ na trwające dochodzenia lub analizy, lub, w wyjątkowych okolicznościach, gdy ujawnienie takich informacji byłoby wyraźnie nieproporcjonalne do uzasadnionych interesów osoby fizycznej lub prawnej lub nieistotne z punktu widzenia celów, dla których złożono wniosek o ich udzielenie, dana jednostka analityki finansowej nie ma obowiązku przychylenia się do takiego wniosku o informacje.
6. Państwa członkowskie wymagają od właściwych organów, by przekazywały jednostce analityki finansowej informacje zwrotne na temat wykorzystania informacji przekazanych zgodnie z niniejszym artykułem i na temat wyników dochodzeń lub kontroli przeprowadzonych na podstawie tych informacji.
7. Państwa członkowskie zapewniają, by jednostki analityki finansowej były uprawnione do podjęcia – bezpośrednio lub pośrednio – niezwłocznych działań, gdy zachodzi podejrzenie, że dana transakcja ma związek z praniem pieniędzy lub finansowaniem terroryzmu, a także do zawieszenia lub wstrzymania zgody na kontynuowanie realizowanej transakcji w celu przeanalizowania danej transakcji, potwierdzenia podejrzeń i ujawnienia wyników analizy właściwym organom. Jednostka analityki finansowej jest uprawniona do podjęcia takich działań, bezpośrednio lub pośrednio, na wniosek jednostki analityki finansowej z innego państwa członkowskiego, w odniesieniu do okresów i na warunkach określonych w prawie krajowym jednostki analityki finansowej, która otrzymała wniosek.
8. Analityczna funkcja jednostki analityki finansowej obejmuje następujące elementy:
 - a) analizę operacyjną koncentrującą się na poszczególnych przypadkach i szczegółowych celach lub na odpowiednich wybranych informacjach, w zależności od rodzaju i ilości ujawnionych informacji oraz spodziewanego wykorzystania informacji po rozpowszechnieniu; oraz
 - b) analizę strategiczną dotyczącą tendencji i schematów działania w dziedzinie prania pieniędzy i finansowania terroryzmu.

Artykuł 33

1. Państwa członkowskie nakładają na podmioty zobowiązane, a w stosownych przypadkach także na członków ich kadry kierowniczej i pracowników, wymóg pełnej współpracy polegającej na niezwłocznym:
 - a) informowaniu jednostki analityki finansowej – z własnej inicjatywy podmiotów zobowiązanych – również w drodze przekazywania zgłoszenia, w przypadku gdy dany podmiot zobowiązany wie, podejrzewa lub ma uzasadnione podstawy, by podejrzewać, że określone środki finansowe, niezależnie od kwoty, o jaką chodzi, są dochodami pochodzącymi z działalności przestępczej lub są powiązane z finansowaniem terroryzmu, a także na niezwłocznym odpowiadaniu na wnioski jednostki analityki finansowej o udzielenie dodatkowych informacji w takich przypadkach; oraz
 - b) dostarczaniu jednostce analityki finansowej, bezpośrednio lub pośrednio, na jej wniosek, wszelkich niezbędnych informacji zgodnie z procedurami ustanowionymi w mających zastosowanie przepisach.

Wszystkie podejrzane transakcje, w tym próby przeprowadzenia takich transakcji, trzeba zgłosić.

2. Osoba wyznaczona zgodnie z art. 8 ust. 4 lit. a) przekazuje informacje określone w ust. 1 niniejszego artykułu jednostce analityki finansowej państwa członkowskiego, na którego terytorium ma siedzibę podmiot zobowiązany przekazujący informacje.

Artykuł 34

1. W drodze odstępstwa od art. 33 ust. 1, państwa członkowskie mogą – w przypadku podmiotów zobowiązanych, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 3 lit. a), b) i d) – wyznaczyć odpowiedni organ danego samorządu zawodowego jako organ, do którego należy kierować informacje, o których mowa w art. 33 ust. 1.

Bez uszczerbku dla przepisów ust. 2, wyznaczony organ samorządu zawodowego w przypadkach, o których mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, niezwłocznie przekazuje informacje jednostce analityki finansowej z zachowaniem ich pierwotnej formy i treści.

2. Państwa członkowskie nie stosują obowiązków określonych w art. 33 ust. 1 do notariuszy, innych przedstawicieli wolnych zawodów prawniczych, biegłych rewidentów, zewnętrznych księgowych oraz doradców podatkowych jedynie w ścisłym zakresie, w jakim wyłączenie to dotyczy informacji, które otrzymują oni od jednego ze swoich klientów lub które uzyskują na temat jednego ze swoich klientów, podczas ustalania sytuacji prawnej danego klienta lub podczas wykonywania swoich obowiązków polegających na obronie lub reprezentowaniu tego klienta w postępowaniu sądowym, lub w związku z takim postępowaniem, włącznie z udzielaniem porad w sprawie wszczęcia lub uniknięcia takiego postępowania, bez względu na to, czy takie informacje są otrzymane lub uzyskane przed zakończeniem takiego postępowania, w jego trakcie czy po jego zakończeniu.

Artykuł 35

1. Państwa członkowskie nakładają na podmioty zobowiązane wymóg zaniechania przeprowadzania transakcji, o których podmioty te wiedzą, lub co do których podejrzewają, że mają one związek z dochodami z działalności przestępczej lub z finansowaniem terroryzmu, do momentu gdy podmioty te zakończą niezbędne działania zgodnie z art. 33 ust. 1 akapit pierwszy lit. a) i spełnią wszelkie dalsze szczegółowe instrukcje wydane przez jednostkę analityki finansowej lub właściwe organy zgodnie z prawem odpowiedniego państwa członkowskiego.

2. Jeżeli zaniechanie przeprowadzenia transakcji, o których mowa w ust. 1, nie jest możliwe lub może udaremnić działania mające na celu ściganie beneficjentów podejrzewanej transakcji, dane podmioty zobowiązane informują jednostkę analityki finansowej natychmiast po przeprowadzeniu tej transakcji.

Artykuł 36

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby w sytuacji gdy – w trakcie kontroli przeprowadzanych przez właściwe organy, o których mowa w art. 48, u podmiotów zobowiązanych lub w jakikolwiek inny sposób – organy te odkryją okoliczności faktyczne mogące mieć związek z praniem pieniędzy lub finansowaniem terroryzmu, organy te niezwłocznie poinformowały o tym jednostkę analityki finansowej.

2. Państwa członkowskie zapewniają, aby organy nadzorcze upoważniony na mocy przepisów ustawowych lub wykonawczych do nadzorowania rynku akcji, rynku walutowego oraz rynku finansowych instrumentów pochodnych informował jednostkę analityki finansowej o ujawnieniu okoliczności faktycznych mogących mieć związek z praniem pieniędzy lub finansowaniem terroryzmu.

Artykuł 37

Ujawnienie informacji w dobrej wierze przez podmiot zobowiązany lub pracownika lub członka kadry kierowniczej takiego podmiotu zobowiązanego zgodnie z art. 33 i 34 nie stanowi naruszenia żadnego ograniczenia w zakresie ujawniania informacji obowiązującego na mocy umowy lub wszelkich przepisów ustawowych, wykonawczych lub administracyjnych i nie naraża tego podmiotu zobowiązanego lub członków jego kadry kierowniczej ani jego pracowników na jakiegokolwiek rodzaju odpowiedzialność, nawet w sytuacji gdy nie wiedzieli oni dokładnie, jaka działalność przestępcza leżała u podstaw transakcji, i bez względu na to, czy nielegalna działalność faktycznie miała miejsce.

Artykuł 38

Państwa członkowskie zapewniają, aby osoby fizyczne, w tym pracownicy i przedstawiciele podmiotu zobowiązanego, które zgłaszają podejrzenia co do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu w ramach swoich struktur wewnętrznych albo jednostce analityki finansowej, były chronione przed narażeniem na groźby lub wrogie działania, w szczególności przed negatywnymi działaniami i dyskryminacją w kontekście zatrudnienia.

SEKCJA 2

Zakaz ujawniania informacji

Artykuł 39

1. Podmioty zobowiązane oraz członkowie ich kadry kierowniczej i ich pracownicy nie ujawniają zainteresowanemu klientowi ani innym osobom trzecim faktu przekazywania w danym momencie, przekazania w przyszłości lub w przeszłości informacji zgodnie z art. 33 lub 34 ani faktu, że jest lub może być prowadzona analiza dotycząca prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu.

2. Zakaz ustanowiony w ust. 1 nie obejmuje ujawniania informacji właściwym organom, w tym organom samorządu zawodowego, ani ujawniania do celów egzekwowania prawa.

3. Zakaz określony w ust. 1 nie uniemożliwia ujawniania informacji pomiędzy instytucjami kredytowymi i finansowymi, ani między tymi instytucjami a ich oddziałami i jednostkami zależnymi z większościowym udziałem tych podmiotów, które to oddziały i jednostki zależne znajdują się w państwach trzecich, pod warunkiem że przedmiotowe oddziały i jednostki zależne w pełni stosują się do strategii i procedur obejmujących całą grupę, łącznie z procedurami dotyczącymi wymiany informacji w obrębie grupy, zgodnie z art. 45, oraz że przedmiotowe strategie i procedury obejmujące całą grupę są zgodne z wymogami określonymi w niniejszej dyrektywie.

4. Zakaz określony w ust. 1 nie uniemożliwia ujawniania informacji pomiędzy podmiotami zobowiązanymi, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 3 lit. a) i b), ani podmiotami z państw trzecich, w których nałożono wymogi równoważne z wymogami określonymi w niniejszej dyrektywie, które to podmioty wykonują swoje czynności zawodowe jako pracownicy lub w innym charakterze w ramach tej samej osoby prawnej lub większej struktury, do której należy dana osoba prawna i która ma wspólnego właściciela, wspólny zarząd lub wspólną kontrolę zgodności z przepisami.

5. W odniesieniu do podmiotów zobowiązanych, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1 i 2 oraz w art. 2 ust. 1 pkt 3 lit. a) i b), w przypadkach dotyczących tego samego klienta oraz tej samej transakcji obejmującej co najmniej dwa podmioty zobowiązane, zakaz ustanowiony w ust. 1 niniejszego artykułu nie uniemożliwia ujawniania informacji pomiędzy stosownymi podmiotami zobowiązanymi, pod warunkiem że są one z państwa członkowskiego, lub podmiotami w państwie trzecim, w którym nałożono wymogi równoważne z wymogami określonymi w niniejszej dyrektywie, oraz że należą one do tej samej kategorii zawodowej i podlegają obowiązkowi dotyczącemu tajemnicy zawodowej i ochrony danych osobowych.

6. Przypadki, w których podmioty zobowiązane, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 3 lit. a) i b), starają się odwieść klienta od udziału w nielegalnej działalności, nie stanowią ujawnienia w rozumieniu ust. 1 niniejszego artykułu.

ROZDZIAŁ V

OCHRONA DANYCH, PRZECHOWYWANIE DOKUMENTACJI I DANE STATYSTYCZNE

Artykuł 40

1. Państwa członkowskie nakładają na podmioty zobowiązane wymóg przechowywania zgodnie z przepisami prawa krajowego następujących dokumentów i informacji, które mogą być wykorzystane przez jednostkę analityki finansowej lub inne właściwe organy do celów zapobiegania możliwym przypadkom prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, wykrywania tych przypadków i prowadzenia dochodzeń w ich sprawie:

- a) w przypadku należytej staranności wobec klienta – kopii dokumentów i informacji niezbędnych do spełnienia wymogów należytej staranności wobec klienta określonych w rozdziale II, przez okres co najmniej pięciu lat od zakończenia stosunków gospodarczych z danym klientem lub od dnia przeprowadzenia sporadycznej transakcji;
- b) dowodów potwierdzających transakcje i rejestrów transakcji, obejmujących oryginalne dokumenty lub kopie dopuszczalne w postępowaniach sądowych zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami krajowymi, które to dowody, rejestry i dokumenty są konieczne do identyfikacji transakcji, przez okres pięciu lat od zakończenia stosunków gospodarczych z danym klientem lub od dnia przeprowadzenia sporadycznej transakcji.

Po upływie tego okresu zatrzymywania, o którym mowa w akapicie pierwszym, państwa członkowskie zapewniają by podmioty zobowiązane usuwały dane osobowe, chyba że prawo krajowe przewiduje inaczej, określając okoliczności, w jakich podmioty zobowiązane mogą dalej zatrzymywać dane lub mają obowiązek ich dalszego zatrzymywania. Państwa członkowskie mogą zezwolić na dalsze zatrzymywanie danych lub wymagać takiego dalszego ich zatrzymywania po dokonaniu gruntownej oceny konieczności i proporcjonalności takiego dalszego zatrzymania i tylko wtedy, gdy stwierdzono, że jest to konieczne do celów zapobiegania przypadkom prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, wykrywania takich przypadków lub prowadzenia dochodzeń w ich sprawie. Taki okres dalszego zatrzymania nie może przekroczyć kolejnych pięciu lat.

2. W przypadku gdy w dniu 25 czerwca 2015 r. w państwie członkowskim toczy się postępowanie sądowe dotyczące zapobiegania podejrzanym przypadkom prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, wykrywania takich przypadków, prowadzenia w ich sprawie dochodzeń lub ich ścigania, a podmiot zobowiązany posiada informacje lub dokumenty związane z tym toczącym się postępowaniem, takie informacje lub dokumenty mogą być zatrzymane przez dany podmiot zobowiązany zgodnie z przepisami prawa krajowego przez okres pięciu lat od dnia 25 czerwca 2015 r. Państwa członkowskie mogą – bez uszczerbku dla krajowych przepisów prawa karnego dotyczących dowodów, mających zastosowanie do trwających dochodzeń i postępowani sądowych – zezwolić na zatrzymywanie takich informacji lub dokumentów na dalszy okres pięciu lat lub wymagać takiego zatrzymywania, w przypadku gdy stwierdzono, że takie dalsze zatrzymanie jest konieczne i proporcjonalne do zapobiegania podejrzanym przypadkom prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, wykrywania takich przypadków, prowadzenia w ich sprawie dochodzeń lub ich ścigania.

Artykuł 41

1. Do przetwarzania danych osobowych na podstawie niniejszej dyrektywy stosuje się dyrektywę 95/46/WE, transponowaną do prawa krajowego. Do przetwarzania danych osobowych na podstawie niniejszej dyrektywy prowadzonego przez Komisję lub europejskie urzędy nadzoru stosuje się rozporządzenie (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady.

2. Dane osobowe mogą być przetwarzane przez podmioty zobowiązane na podstawie niniejszej dyrektywy wyłącznie do celów zapobiegania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, zgodnie z art. 1, i nie mogą być dalej przetwarzane w sposób niezgodny z tymi celami. Przetwarzanie danych osobowych na podstawie niniejszej dyrektywy do jakichkolwiek innych celów, takich jak cele handlowe, jest zabronione.

3. Przed nawiązaniem stosunków gospodarczych lub przed przeprowadzeniem sporadycznej transakcji podmioty zobowiązane dostarczają nowym klientom informacje wymagane na podstawie art. 10 dyrektywy 95/46/WE. Informacje te obejmują w szczególności ogólne powiadomienie o obowiązkach prawnych spoczywających na podmiotach zobowiązanych na mocy niniejszej dyrektywy w zakresie przetwarzania danych osobowych do celów zapobiegania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, zgodnie z art. 1 niniejszej dyrektywy.

4. W zastosowaniu zakazu ujawniania informacji ustanowionego w art. 39 ust. 1 państwa członkowskie przyjmują środki ustawodawcze ograniczające, w całości lub w części, prawo dostępu osoby, której dane dotyczą, do jej danych osobowych w zakresie, w jakim takie częściowe lub pełne ograniczenie stanowi konieczny i proporcjonalny środek w demokratycznym społeczeństwie, z należyтым uwzględnieniem uzasadnionych interesów danej osoby aby:

- a) umożliwić podmiotowi zobowiązanemu lub właściwemu organowi krajowemu właściwe wypełnienie ich zadań do celów niniejszej dyrektywy; lub
- b) uniknąć utrudniania urzędowych lub prawnych postępowań, analiz, dochodzeń i procedur do celów niniejszej dyrektywy oraz aby zapewnić, by zapobieganie przypadkom prania pieniędzy i finansowania terroryzmu, wykrywanie takich przypadków oraz prowadzenie dochodzeń w ich sprawie nie były narażone na szwank.

Artykuł 42

Państwa członkowskie nakładają na swoje podmioty zobowiązane wymóg posiadania systemów umożliwiających im udzielanie pełnych i szybkich odpowiedzi na zapytania jednostki analityki finansowej lub innych organów wystosowane zgodnie z ich prawem krajowym, dotyczące tego, czy podmioty te utrzymują lub utrzymywały w ciągu pięciu lat przed otrzymaniem zapytania stosunki gospodarcze z określonymi osobami, oraz dotyczące charakteru tych stosunków, z wykorzystaniem bezpiecznych kanałów oraz w sposób zapewniający pełną poufność zapytań.

Artykuł 43

Przetwarzanie danych osobowych na podstawie niniejszej dyrektywy do celów zapobiegania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, zgodnie z art. 1, uznaje się za działania leżące w interesie publicznym zgodnie z dyrektywą 95/46/WE.

Artykuł 44

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby – na potrzeby udziału w przygotowaniu ocen ryzyka zgodnie z art. 7 – były zdolne do prowadzenia przeglądów skuteczności swoich systemów zwalczania prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu poprzez prowadzenie kompleksowych statystyk dotyczących kwestii związanych ze skutecznością takich systemów.

2. Statystyki, o których mowa w ust. 1, obejmują następujące dane:

- a) dane określające wielkość i znaczenie poszczególnych sektorów objętych zakresem niniejszej dyrektywy, w tym szeregu podmiotów i osób, a także znaczenie gospodarcze każdego sektora;
- b) dane pozwalające zmierzyć etapy zgłaszania, dochodzenia i postępowania sądowego w ramach krajowego systemu przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, w tym liczbę zgłoszeń o podejrzanych transakcjach przedstawionych jednostce analityki finansowej, działania następcze podjęte w związku z tymi zgłoszeniami oraz, w skali roku, liczbę spraw, w których przeprowadzono dochodzenie, liczbę osób ściganych i osób skazanych za przestępstwa polegające na praniu pieniędzy lub finansowaniu terroryzmu, rodzaje przestępstw źródłowych, o ile takie informacje są dostępne, oraz wartość w euro zamrożonego, zajętego lub skonfiskowanego mienia;
- c) o ile są dostępne, dane określające liczbę i odsetek zgłoszeń, w wyniku których podjęto dalsze dochodzenie, wraz ze sprawozdaniem rocznym dla podmiotów zobowiązanych opisującym szczegółowo przydatność przedstawionych przez nie zgłoszeń oraz działania podjęte w ich następstwie;
- d) dane dotyczące liczby transgranicznych wniosków o udzielenie informacji, które zostały złożone, otrzymane, odrzucone oraz częściowo lub w całości rozpatrzone przez jednostkę analityki finansowej.

3. Państwa członkowskie zapewniają publikację skonsolidowanego zestawienia swoich sprawozdań statystycznych.

4. Państwa członkowskie przekazują Komisji statystyki, o których mowa w ust. 2.

ROZDZIAŁ VI

STRATEGIE, PROCEDURY I NADZÓR

SEKCJA 1

Procedury wewnętrzne, szkolenia i informacje zwrotne

Artykuł 45

1. Państwa członkowskie nakładają na podmioty zobowiązane będące częścią grupy wymóg wdrożenia strategii i procedur obejmujących całą grupę, w tym strategii w zakresie ochrony danych oraz strategii i procedur dotyczących wymiany informacji w obrębie grupy do celów przeciwdziałania praniu pieniędzy i zwalczania finansowania terroryzmu. Przedmiotowe strategie i procedury wdraża się skutecznie na szczeblu oddziałów i jednostek zależnych z większościowym udziałem tych podmiotów w państwach członkowskich i w państwach trzecich.
 2. Państwa członkowskie wymagają, aby podmioty zobowiązane zarządzające zakładami w innym państwie członkowskim zapewniały przestrzeganie przez te zakłady przepisów krajowych tego innego państwa członkowskiego transponujących niniejszą dyrektywę.
 3. Państwa członkowskie zapewniają, by – w przypadkach gdy podmioty zobowiązane posiadają oddziały lub jednostki zależne z większościowym udziałem tych podmiotów znajdujące się w państwach trzecich, w których minimalne wymogi dotyczące przeciwdziałania praniu pieniędzy i zwalczania finansowania terroryzmu są mniej surowe niż wymogi w danym państwie członkowskim – odnośne oddziały i jednostki zależne z większościowym udziałem tych podmiotów znajdujące się w danym państwie trzecim wdrażały wymogi danego państwa członkowskiego, w tym odnośnie do ochrony danych, w zakresie, w jakim pozwalają na to przepisy krajowe danego państwa trzeciego.
 4. Państwa członkowskie i europejskie urzędy nadzoru informują się wzajemnie o przypadkach, w których przepisy państwa trzeciego nie pozwalają na wdrożenie strategii i procedur wymaganych na mocy ust. 1. W takich przypadkach możliwe jest podjęcie skoordynowanych działań w celu znalezienia rozwiązania.
 5. Państwa członkowskie wymagają, by – w przypadku gdy przepisy państwa trzeciego nie pozwalają na wdrożenie strategii i procedur wymaganych na mocy ust. 1 – podmioty zobowiązane zapewniały zastosowanie przez oddziały i jednostki zależne z większościowym udziałem tych podmiotów znajdujące się w danym państwie trzecim, dodatkowych środków w celu skutecznego przeciwdziałania ryzyku prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, oraz informowały właściwe organy swojego państwa członkowskiego pochodzenia. Jeżeli przedmiotowe dodatkowe środki nie są wystarczające, właściwe organy w państwie członkowskim pochodzenia prowadzą dodatkowe czynności nadzorcze, w tym wymagając, by grupa nie nawiązywała stosunków gospodarczych lub by je zakończyła, oraz by nie podejmowała transakcji i, w razie potrzeby, zwracając się do grupy z żądaniem zamknięcia jej operacji w danym państwie trzecim.
 6. Europejskie urzędy nadzoru opracowują projekty regulacyjnych standardów technicznych określających rodzaje dodatkowych środków, o których mowa w ust. 5, oraz minimalny zakres działań, które powinny podjąć instytucje kredytowe i finansowe, w przypadkach gdy przepisy danego państwa trzeciego nie pozwalają na wdrożenie środków wymaganych w ust. 1 i 3.
- Europejskie urzędy nadzoru przedłożą Komisji projekty regulacyjnych standardów technicznych, o których mowa w akapicie pierwszym do dnia 26 grudnia 2016 r.
7. Komisja jest uprawniona do przyjmowania regulacyjnych standardów technicznych, o których mowa w ust. 6 niniejszego artykułu, zgodnie z art. 10–14 rozporządzeń (UE) nr 1093/2010, (UE) nr 1094/2010 i (UE) nr 1095/2010.
 8. Państwa członkowskie zapewniają, by wymiana informacji w obrębie grupy była dozwolona. Informacje na temat podejrzeń, że określone środki finansowe są dochodami pochodzącymi z działalności przestępczej lub są powiązane z finansowaniem terroryzmu, zgłaszanych jednostce analityki finansowej, są przedmiotem wymiany w obrębie grupy, chyba że dana jednostka analityki finansowej zaleci inaczej.
 9. Państwa członkowskie mogą wymagać, aby emitenci pieniądza elektronicznego zdefiniowani w art. 2 pkt 3 dyrektywy 2009/110/WG oraz dostawcy usług płatniczych, zdefiniowani w art. 4 pkt 9 dyrektywy 2007/64/WE, mający na terytorium tych państw siedzibę w postaci innej niż oddział oraz posiadający siedzibę zarządu w innym państwie członkowskim, wyznaczili na ich terytorium centralny punkt kontaktowy w celu zapewnienia – w imieniu instytucji wyznaczającej – przestrzegania przepisów w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu oraz ułatwienia właściwym organom nadzorowania, w tym poprzez przedstawianie właściwym organom na żądanie dokumentów i informacji.

10. Europejskie urzędy nadzoru opracowują projekty regulacyjnych standardów technicznych dotyczące kryteriów ustalania okoliczności, w których stosowne jest wyznaczenie centralnego punktu kontaktowego zgodnie z ust. 9, oraz funkcji, jakie powinny pełnić centralne punkty kontaktowe.

Europejskie urzędy nadzoru przedłożą Komisji projekty regulacyjnych standardów technicznych, o których mowa w akapicie pierwszym, do dnia 26 czerwca 2017 r.

11. Komisja jest uprawniona do przyjmowania regulacyjnych standardów technicznych, o których mowa w ust. 10 niniejszego artykułu, zgodnie z art. 10–14 rozporządzeń (UE) nr 1093/2010, (UE) nr 1094/2010 i (UE) nr 1095/2010.

Artykuł 46

1. Państwa członkowskie nakładają na podmioty zobowiązane wymóg podjęcia środków proporcjonalnych do ich ryzyka, charakteru i wielkości, które to środki mają na celu upowszechnianie wśród pracowników tych podmiotów wiedzy o przepisach przyjętych zgodnie z niniejszą dyrektywą, w tym o stosownych wymogach dotyczących ochrony danych.

Środki te obejmują udział pracowników w specjalnych ciągłych programach szkoleniowych mających pomóc im w identyfikowaniu operacji mogących mieć związek z praniem pieniędzy lub finansowaniem terroryzmu oraz zalecić im sposób postępowania w takich przypadkach.

W przypadku gdy osoba fizyczna należąca do dowolnej z kategorii wymienionych w art. 2 ust. 1 pkt 3 wykonuje czynności zawodowe jako pracownik osoby prawnej, obowiązki przewidziane w niniejszej sekcji mają zastosowanie do tej osoby prawnej, a nie do danej osoby fizycznej.

2. Państwa członkowskie zapewniają, aby podmioty zobowiązane miały dostęp do aktualnych informacji na temat praktyk stosowanych przez osoby zajmujące się praniem pieniędzy i osoby finansujące terroryzm oraz na temat wskazówek ułatwiających rozpoznawanie podejrzanych transakcji.

3. Państwa członkowskie zapewniają – o ile jest to wykonalne – terminowe udzielanie podmiotom zobowiązanym informacji zwrotnych o skuteczności zgłoszeń dotyczących podejrzenia przypadków prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu oraz o działaniach następczych wobec tych zgłoszeń.

4. Państwa członkowskie wymagają, by – w stosownych przypadkach – podmioty zobowiązane wyznaczały członka organu zarządzającego odpowiedzialnego za wdrażanie przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych niezbędnych do wykonania niniejszej dyrektywy.

SEKCJA 2

Nadzór

Artykuł 47

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby kantory wymiany walut i biura realizujące czeki oraz podmioty świadczące usługi na rzecz trustów lub spółek podlegały obowiązkowi rejestracji lub uzyskania zezwolenia, a podmioty świadczące usługi w zakresie gier hazardowych były regulowane.

2. Państwa członkowskie zobowiązują właściwe organy do zapewnienia, by osoby, które zajmują stanowiska kierownicze w podmiotach określonych w ust. 1 lub są beneficjentami rzeczywistymi tych podmiotów, były osobami spełniającymi wymogi dotyczące kompetencji i reputacji.

3. W odniesieniu do podmiotów zobowiązanych, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 3 lit. a), b) i d), państwa członkowskie zapewniają podejmowanie przez właściwe organy niezbędnych środków w celu zapobiegania sytuacjom, w których osoby karane za przestępstwa istotne w tym kontekście lub ich wspólnicy zajmują stanowiska kierownicze w tych podmiotach zobowiązanych lub są ich beneficjentami rzeczywistymi.

Artykuł 48

1. Państwa członkowskie zobowiązują właściwe organy do skutecznego monitorowania i podejmowania niezbędnych środków służących zapewnieniu przestrzegania niniejszej dyrektywy.

2. Państwa członkowskie zapewniają posiadanie przez właściwe organy odpowiednich uprawnień, łącznie z uprawnieniem do nakazania przedstawienia wszelkich informacji istotnych dla monitorowania zgodności z przepisami i przeprowadzania kontroli, oraz dysponowanie przez nie adekwatnymi zasobami finansowymi, ludzkimi i technicznymi do wykonywania ich zadań. Państwa członkowskie zapewniają, aby personel tych organów zachowywał wysokie standardy zawodowe, w tym standardy w zakresie poufności i ochrony danych, cechował się wysoką etyką zawodową oraz odpowiednimi kwalifikacjami.

3. W przypadku instytucji kredytowych i finansowych oraz podmiotów świadczących usługi w zakresie gier hazardowych, właściwe organy posiadają zwiększone uprawnienia nadzorcze.
4. Państwa członkowskie zapewniają, by właściwe organy państwa członkowskiego, w którym dany podmiot zobowiązany zarządza zakładami, nadzorowały przestrzeganie przez te zakłady krajowych przepisów danego państwa członkowskiego transponujących niniejszą dyrektywę. W przypadku zakładów, o których mowa w art. 45 ust. 9, taki nadzór może obejmować podejmowanie stosownych i proporcjonalnych środków w celu zaradzenia poważnym uchybieniem wymagającym natychmiastowych działań naprawczych. Środki te mają charakter tymczasowy i zaprzestaje się ich stosowania, gdy stwierdzonym uchybieniem zaradzi się, w tym z pomocą właściwych organów państwa członkowskiego pochodzenia podmiotu zobowiązanego lub przy współpracy tych organów, zgodnie z art. 45 ust. 2.
5. Państwa członkowskie zapewniają współpracę właściwych organów państwa członkowskiego, w którym podmiot zobowiązany zarządza zakładami, z właściwymi organami państwa członkowskiego, w którym znajduje się siedziba zarządu podmiotu zobowiązanego, w celu zapewnienia skutecznego nadzoru nad przestrzeganiem wymogów niniejszej dyrektywy.
6. Państwa członkowskie zapewniają, aby podczas stosowania do nadzoru podejścia opartego na analizie ryzyka właściwe organy:
- wyraźnie rozumiały ryzyko związane z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu obecne w ich państwie członkowskim;
 - posiadały dostęp na miejscu i zdalnie do wszystkich stosownych informacji dotyczących szczególnych form ryzyka na szczeblu krajowym i międzynarodowym związanych z klientami, produktami i usługami podmiotów zobowiązanych; oraz
 - uzależniały częstotliwość i intensywność nadzoru na miejscu i zdalnego od profilu ryzyka podmiotów zobowiązanych oraz od ryzyka związanego z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu w tym państwie członkowskim.
7. Ocena profilu ryzyka podmiotów zobowiązanych pod kątem prania pieniędzy i finansowania terroryzmu, w tym ryzyka nieprzestrzegania przepisów, podlega przeglądowi zarówno okresowemu, jak i w przypadku istotnych wydarzeń lub zmian w zarządzaniu nimi i ich działalności.
8. Państwa członkowskie zapewniają uwzględnienie przez właściwe organy stopnia swobody decyzyjnej, na jaki zezwolono danemu podmiotowi zobowiązanemu, oraz dokonywanie przez nie stosownego przeglądu ocen ryzyka stanowiących podstawę przedmiotowej swobody decyzyjnej, a także adekwatności i wdrażania wewnętrznych strategii, kontroli i procedur tego podmiotu.
9. W przypadku podmiotów zobowiązanych, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 3 lit. a), b) i d), państwa członkowskie mogą zezwolić, aby zadania określone w ust. 1 niniejszego artykułu wykonywane były przez organy samorządu zawodowego, pod warunkiem że te organy samorządu zawodowego spełniają wymogi ust. 2 niniejszego artykułu.
10. Do dnia 26 czerwca 2017 r. europejskie urzędy nadzoru wydają wytyczne skierowane do właściwych organów zgodnie z art. 16 rozporządzeń (UE) nr 1093/2010, (UE) nr 1094/2010 i (UE) nr 1095/2010 dotyczące cech podejścia do nadzoru z uwzględnieniem ryzyka oraz kroków, jakie należy podjąć przy prowadzeniu nadzoru z uwzględnieniem ryzyka. Przedmiotem szczególnej uwagi są charakter i wielkość działalności gospodarczej, a w przypadkach, w których jest to właściwe i proporcjonalne, określa się środki szczególne.

SEKCJA 3

Współpraca

Podsekcja I

Współpraca krajowa

Artykuł 49

Państwa członkowskie zapewniają, by decydenci polityczni, jednostki analityki finansowej, organy nadzoru i inne właściwe organy biorące udział w przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i zwalczaniu finansowania terroryzmu posiadali skuteczne mechanizmy umożliwiające im współpracę i koordynację działań na szczeblu krajowym w zakresie opracowywania i wdrażania strategii oraz działań mających na celu zwalczanie prania pieniędzy i finansowania terroryzmu, również z myślą o wypełnieniu ich obowiązku na mocy art. 7.

Podsekcja II

Współpraca z Europejskimi Urzędami Nadzoru*Artykuł 50*

Właściwe organy przekazują europejskim urzędom nadzoru wszelkie informacje niezbędne do wykonywania przez nie obowiązków wynikających z niniejszej dyrektywy.

Podsekcja III

Współpraca między Jednostkami Analityki Finansowej oraz z Komisją*Artykuł 51*

Komisja może udzielić wszelkiej pomocy, jaka może być potrzebna do ułatwienia koordynacji działań, w tym wymiany informacji między jednostkami analityki finansowej w obrębie Unii. Komisja może regularnie zwoływać posiedzenia unijnej platformy jednostek analityki finansowej złożonej z przedstawicieli tych jednostek z państw członkowskich w celu ułatwienia współpracy między takimi jednostkami, wymiany poglądów oraz udzielania porad w kwestiach wykonawczych istotnych dla jednostek analityki finansowej oraz podmiotów dokonujących zgłoszeń oraz w kwestiach dotyczących współpracy, takich jak skuteczna współpraca jednostek analityki finansowej, identyfikowanie podejrzanych transakcji mających wymiar transgraniczny, standaryzacja formatów zgłoszeń za pomocą sieci FIU.net lub jej następcy, wspólna analiza przypadków transgranicznych, określenie tendencji i czynników istotnych dla oceny ryzyka związanego z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu na szczeblu krajowym i ponadnarodowym.

Artykuł 52

Państwa członkowskie zapewniają jak najszerszą współpracę między jednostkami analityki finansowej, bez względu na ich status organizacyjny.

Artykuł 53

1. Państwa członkowskie zapewniają, by jednostki analityki finansowej wymieniały między sobą – z własnej inicjatywy lub na żądanie – wszelkie informacje mogące mieć znaczenie w kontekście przetwarzania lub analizy informacji przez daną jednostkę analityki finansowej i związane z praniem pieniędzy lub finansowaniem terroryzmu oraz osobą fizyczną lub prawną zaangażowaną w te działania, nawet jeżeli w momencie wymiany informacji nie jest określony rodzaj przestępstw źródłowych, których te informacje mogą dotyczyć.

We wniosku podaje się stosowne fakty, informacje ogólne, uzasadnienie wniosku oraz sposób wykorzystania informacji będących przedmiotem wniosku. Zastosowanie mogą mieć różne mechanizmy wymiany informacji, jeżeli zostało to uzgodnione między jednostkami analityki finansowej, w szczególności w odniesieniu do wymiany informacji za pomocą FIU.net lub jej następcy.

W przypadku gdy dana jednostka analityki finansowej otrzyma zgłoszenie na mocy art. 33 ust. 1 akapit pierwszy lit. a), dotyczące innego państwa członkowskiego, niezwłocznie przekazuje je jednostce analityki finansowej tego państwa członkowskiego.

2. Państwa członkowskie zapewniają, by – w momencie odpowiadania na wniosek o udzielenie informacji, o którym mowa w ust. 1, złożony przez inną jednostkę analityki finansowej – jednostka analityki finansowej, do której skierowano wniosek, była zobowiązana do wykorzystania pełnego zakresu dostępnych jej uprawnień, z jakiego skorzystałaby zwyczajowo na gruncie krajowym na potrzeby otrzymania i przeanalizowania informacji. Jednostka analityki finansowej, do której skierowano wniosek, odpowiada w sposób terminowy.

W przypadku gdy jednostka analityki finansowej chce uzyskać dodatkowe informacje od podmiotu zobowiązanego z siedzibą w innym państwie członkowskim, który prowadzi działalność na jej terytorium, wniosek kieruje się do jednostki analityki finansowej państwa członkowskiego, na którego terytorium ma siedzibę ten podmiot zobowiązany. Ta jednostka analityki finansowej niezwłocznie przekazuje wnioski i odpowiedzi.

3. Jednostka analityki finansowej może odmówić wymiany informacji wyłącznie w wyjątkowych okolicznościach, gdy wymiana taka byłaby sprzeczna z podstawowymi zasadami jej prawa krajowego. Wyjątki te trzeba sprecyzować w sposób zapobiegający nadużyciom i nadmiernym ograniczeniom swobodnej wymiany informacji do celów analitycznych.

Artykuł 54

Informacje i dokumenty otrzymane zgodnie z art. 52 i 53 wykorzystuje się do wykonywania zadań jednostki analityki finansowej określonych w niniejszej dyrektywie. Przy wymianie informacji i dokumentów zgodnie z art. 52 i 53, przekazująca jednostka analityki finansowej może nałożyć ograniczenia i warunki korzystania z tych informacji. Jednostka analityki finansowej otrzymująca informacje przestrzega wspomnianych ograniczeń i warunków.

Artykuł 55

1. Państwa członkowskie zapewniają, by informacje wymieniane na podstawie art. 52 i 53 były wykorzystywane wyłącznie do celów, dla których się o nie zwrócono lub dla których je przedstawiono, oraz by wszelkie przypadki, gdy jednostka analityki finansowej otrzymująca informacje przekazuje te informacje dowolnemu innemu organowi, agencji lub departamentowi, lub wszelkie przypadki wykorzystania tych informacji do celów wykraczających poza cele pierwotnie zatwierdzone, podlegały uzyskaniu uprzedniej zgody jednostki analityki finansowej przekazującej dane informacje.

2. Państwa członkowskie zapewniają, by jednostka analityki finansowej, do której skierowano wniosek, jak najszybciej i w jak najszerszym możliwym zakresie udzieliła takiej uprzedniej zgody na przekazanie danych informacji właściwym organom. Jednostka analityki finansowej, do której skierowano wniosek, nie może odmówić zgody na takie przekazanie informacji, chyba że wykraczałoby to poza zakres zastosowania jej przepisów w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, mogło zaszkodzić dochodzeniu, było wyraźnie nieproporcjonalne do uzasadnionych interesów osoby fizycznej lub prawnej lub państwa członkowskiego jednostki analityki finansowej, do której skierowano wniosek, lub w inny sposób było niezgodne z podstawowymi zasadami prawa krajowego danego państwa członkowskiego. Wszelka taka odmowa udzielenia zgody musi być należycie wyjaśniona.

Artykuł 56

1. Państwa członkowskie wymagają od swoich jednostek analityki finansowej stosowania chronionych kanałów komunikacji pomiędzy jednostkami analityki finansowej i zachęcają do stosowania zdecentralizowanej sieci komputerowej FIU.net lub jej następcy.

2. Państwa członkowskie zapewniają, by ich odnośne jednostki analityki finansowej – w celu realizacji swoich zadań określonych w niniejszej dyrektywie – współpracowały ze sobą w zakresie stosowania najnowocześniejszych technologii, zgodnie z prawem krajowym. Technologie te umożliwiają jednostkom analityki finansowej dopasowanie ich danych do danych innych jednostek analityki finansowej w sposób anonimowy poprzez zapewnienie pełnej ochrony danych osobowych w celu wykrycia podmiotów, które są przedmiotem zainteresowania jednostki analityki finansowej w innych państwach członkowskich, oraz identyfikacji ich dochodów i środków finansowych.

Artykuł 57

Różnice między definicjami przestępstw podatkowych w przepisach poszczególnych państw nie mogą wpływać na zdolność jednostek analityki finansowej do wymiany informacji lub udzielania pomocy innej takiej jednostce, w najszerszym zakresie, na jaki zezwala ich prawo krajowe.

SEKCJA 4

Kary*Artykuł 58*

1. Państwa członkowskie zapewniają – zgodnie z niniejszym artykułem i z art. 59–61 – możliwość pociągania podmiotów zobowiązanych do odpowiedzialności z tytułu naruszeń przepisów krajowych transponujących niniejszą dyrektywę. Wszelkie wynikające stąd kary lub środki muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające.

2. Bez uszczerbku dla prawa państw członkowskich do przewidywania i nakładania sankcji karnych, państwa członkowskie ustanawiają przepisy dotyczące kar i środków administracyjnych oraz zapewniają, by ich właściwe organy mogły stosować takie kary i środki w związku z naruszeniami przepisów krajowych transponujących przepisy niniejszej dyrektywy, a także zapewniają ich stosowanie.

Państwa członkowskie mogą zdecydować o nieustanowieniu przepisów dotyczących kar lub środków administracyjnych w przypadku naruszeń, które podlegają sankcjom karnym na podstawie ich prawa krajowego. W takim przypadku państwa członkowskie informują Komisję o odpowiednich przepisach swojego prawa karnego.

3. W odniesieniu do obowiązków osób prawnych – w przypadku naruszenia przepisów krajowych transponujących przepisy niniejszej dyrektywy – państwa członkowskie zapewniają możliwość stosowania kar i środków wobec członków organu zarządzającego i innych osób fizycznych odpowiedzialnych za naruszenie w świetle prawa krajowego.

4. Państwa członkowskie zapewniają posiadanie przez właściwe organy wszelkich uprawnień nadzorczych i dochodzeniowych koniecznych do wykonywania ich funkcji.

5. Właściwe organy wykonują swoje uprawnienia do nakładania kar i środków administracyjnych zgodnie z niniejszą dyrektywą i przepisami krajowymi, w dowolny z następujących sposobów:

- a) bezpośrednio;
- b) we współpracy z innymi organami;
- c) w drodze przekazania uprawnień takim innym organom, przy czym właściwe organy zachowują odpowiedzialność za wykonanie tych zadań;
- d) poprzez zwracanie się do właściwych organów sądowych.

Wykonując swoje uprawnienia do nakładania kar i środków administracyjnych, właściwe organy ściśle ze sobą współpracują w celu zapewnienia, by kary lub środki administracyjne przynosiły pożądane wyniki, oraz koordynują swoje działania w przypadkach o charakterze transgranicznym.

Artykuł 59

1. Państwa członkowskie zapewniają stosowanie niniejszego artykułu przynajmniej w przypadku naruszeń ze strony podmiotów zobowiązanych, które to naruszenia mają charakter poważny, powtarzający się, systematyczny lub charakteryzują się występowaniem dowolnego połączenia tych cech, w odniesieniu do wymogów określonych w:

- a) art. 10–24 (należyta staranność wobec klienta);
- b) art. 33, 34 i 35 (zgłaszanie podejrzanych transakcji);
- c) art. 40 (przechowywanie dokumentacji); oraz
- d) art. 45 i 46 (kontrole wewnętrzne).

2. Państwa członkowskie zapewniają, by w przypadkach określonych w ust. 1, kary i środki administracyjne, które można zastosować, obejmowały co najmniej następujące elementy:

- a) oświadczenie publiczne wskazujące daną osobę fizyczną lub prawną oraz charakter naruszenia;
- b) decyzję nakazującą danej osobie fizycznej lub prawnej zaprzestanie danego zachowania i zaniechanie powtarzania tego zachowania;
- c) w przypadku podmiotu zobowiązanego podlegającego obowiązkowi posiadania zezwolenia – cofnięcie lub zawieszenie zezwolenia;
- d) tymczasowy zakaz pełnienia funkcji kierowniczych w podmiocie zobowiązanym wobec wszelkich osób wykonujących obowiązki kierownicze w podmiocie zobowiązanym lub wszelkich innych osób fizycznych, odpowiedzialnych za naruszenie;
- e) maksymalne administracyjne kary pieniężne: co najmniej dwukrotnie wyższe od kwoty korzyści uzyskanej w wyniku naruszenia, jeśli można ustalić kwotę takiej korzyści, lub w wysokości co najmniej 1 000 000 EUR.

3. Państwa członkowskie zapewniają, na zasadzie odstępstwa od ust. 2 lit. e), by w przypadku gdy dany podmiot zobowiązany jest instytucją kredytową lub finansową, możliwe było zastosowanie również następujących kar:

- a) w przypadku osoby prawnej: maksymalnych administracyjnych kar pieniężnych w wysokości co najmniej 5 000 000 EUR lub 10 % całkowitego rocznego obrotu zgodnie z najnowszym dostępnym sprawozdaniem finansowym zatwierdzonym przez organ zarządzający; gdy podmiot zobowiązany jest jednostką dominującą lub jednostką zależną jednostki dominującej, która ma obowiązek przygotować skonsolidowane sprawozdanie finansowe, zgodnie z art. 22 dyrektywy 2013/34/UE, stosowny całkowity roczny obrót stanowi kwota całkowitego rocznego obrotu lub analogiczny rodzaj dochodu zgodnie ze stosownymi dyrektywami w sprawie rachunkowości, wynikające z najnowszego dostępnego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zatwierdzonego przez organ zarządzający jednostki dominującej najwyższego szczebla; lub

b) w przypadku osoby fizycznej: maksymalnych administracyjnych kar pieniężnych w wysokości co najmniej 5 000 000 EUR lub, w przypadku państw członkowskich, których walutą nie jest euro, równowartość tej kwoty w walucie krajowej na dzień 25 czerwca 2015 r.

4. Państwa członkowskie mogą upoważnić właściwe organy do nakładania dodatkowych rodzajów kar administracyjnych – oprócz kar określonych w ust. 2 lit. a)–d) – lub do nakładania administracyjnych kar pieniężnych w wysokości przekraczającej kwoty, o których mowa w ust. 2 lit. e) i w ust. 3.

Artykuł 60

1. Państwa członkowskie zapewniają, by decyzja, od której nie ma odwołania, o nałożeniu kary administracyjnej lub środka administracyjnego za naruszenie przepisów krajowych transponujących niniejszą dyrektywę była publikowana przez właściwe organy na ich oficjalnej stronie internetowej niezwłocznie po poinformowaniu osoby, której dotyczy kara, o tej decyzji. Publikowane są co najmniej informacje na temat rodzaju i charakteru naruszenia oraz tożsamości odpowiedzialnych osób. Państwa członkowskie nie są zobowiązane do stosowania niniejszego akapitu do decyzji o nałożeniu środków o charakterze dochodzeniowym.

Jeżeli właściwy organ uzna publikację informacji o tożsamości odpowiedzialnych osób, o których mowa w akapicie pierwszym, lub o ich danych osobowych na podstawie indywidualnej oceny proporcjonalności publikacji takich danych, za nieproporcjonalną, lub w przypadku gdy publikacja zagraża stabilności rynków finansowych lub trwającemu dochodzeniu, właściwe organy:

- a) odraczają publikację decyzji o nałożeniu kary lub środka administracyjnego do momentu, kiedy przyczyny odroczenia publikacji ustaną; lub
- b) publikują decyzję o nałożeniu kary lub środka administracyjnego w formie anonimowej w sposób zgodny z prawem krajowym, o ile taka anonimowa publikacja zapewnia skuteczną ochronę odnośnych danych osobowych. W przypadku podjęcia decyzji o opublikowaniu informacji o karze administracyjnej lub środku administracyjnym w formie anonimowej, można odroczyć opublikowanie odnośnych danych, ustalając rozsądny termin, jeżeli przewiduje się, że po upływie tego terminu przyczyny publikowania informacji w formie anonimowej przestaną być aktualne;
- c) nie publikują decyzji o nałożeniu kary administracyjnej lub środka administracyjnego, jeżeli warianty określone w lit. a) i b) uznaje się za niewystarczające w celu zapewnienia:
 - (i) by stabilność rynków finansowych nie była zagrożona; lub
 - (ii) proporcjonalności publikacji decyzji w odniesieniu do środków, których charakter uznaje się za mało istotny.

2. W przypadku gdy państwa członkowskie zezwalają na publikację decyzji, od których przysługuje odwołanie, właściwe organy niezwłocznie publikują na swojej oficjalnej stronie internetowej również taką informację i wszelkie późniejsze informacje na temat wyniku tego odwołania. Ponadto publikuje się również wszelkie decyzje unieważniające poprzednią decyzję o nałożeniu kary administracyjnej lub środka administracyjnego.

3. Właściwe organy zapewniają, by wszelkie informacje opublikowane zgodnie z niniejszym artykułem widniały na ich oficjalnej stronie internetowej przez pięć lat po ich opublikowaniu. Dane osobowe zawarte w publikacji widnieją jednak na oficjalnej stronie internetowej właściwego organu jedynie przez okres, który jest niezbędny zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami o ochronie danych.

4. Państwa członkowskie zapewniają uwzględnianie przez właściwe organy – przy ustalaniu rodzaju oraz wysokości kar lub środków administracyjnych – wszelkich istotnych okoliczności, w tym w stosownych przypadkach:

- a) wagi naruszenia i czasu jego trwania;
- b) stopnia odpowiedzialności danej odpowiedzialnej osoby fizycznej lub prawnej;
- c) kondycji finansowej odpowiedzialnej osoby fizycznej lub prawnej, której to kondycji wyznacznikiem jest na przykład wysokość całkowitych obrotów odpowiedzialnej osoby prawnej lub roczny dochód odpowiedzialnej osoby fizycznej;
- d) korzyści z naruszenia uzyskanej przez odpowiedzialną osobę fizyczną lub prawną, o ile można taką korzyść ustalić;
- e) strat poniesionych przez osoby trzecie w związku z naruszeniem, o ile można je ustalić;

- f) stopnia współpracy odpowiedzialnej osoby fizycznej lub prawnej z właściwym organem;
- g) uprzednich naruszeń popełnionych przez odpowiedzialną osobę fizyczną lub prawną.

5. Państwa członkowskie zapewniają, by osoby prawne mogły zostać pociągnięte do odpowiedzialności za naruszenia, o których mowa w art. 59 ust. 1, popełnione na ich korzyść przez jakąkolwiek osobę działającą indywidualnie lub jako członek organu danej osoby prawnej i pełniącą funkcje kierownicze w ramach tej osoby prawnej, na podstawie dowolnego z poniższych:

- a) uprawnienia do reprezentowania danej osoby prawnej;
- b) upoważnienia do podejmowania decyzji w imieniu danej osoby prawnej; lub
- c) upoważnienia do sprawowania kontroli w ramach danej osoby prawnej.

6. Państwa członkowskie zapewniają również, by osoby prawne mogły zostać pociągnięte do odpowiedzialności w przypadku, gdy brak nadzoru lub kontroli ze strony osoby, o której mowa w ust. 5 niniejszego artykułu, umożliwił popełnienie jednego z naruszeń, o których mowa w art. 59 ust. 1, na korzyść danej osoby prawnej, przez osobę pozostającą pod jej zwierzchnictwem.

Artykuł 61

1. Państwa członkowskie zapewniają ustanowienie przez właściwe organy skutecznych i niezawodnych mechanizmów zachęcających do zgłaszania właściwym organom potencjalnych lub faktycznych naruszeń przepisów krajowych transponujących przepisy niniejszej dyrektywy.

2. Mechanizmy, o których mowa w ust. 1, obejmują co najmniej następujące elementy:

- a) szczegółowe procedury odbierania zgłoszeń o naruszeniach oraz działania następcze;
- b) właściwą ochronę osób będących pracownikami podmiotów zobowiązanych lub osób o porównywalnym statusie w ramach tych podmiotów, które to osoby zgłaszają naruszenia popełnione w danym podmiocie zobowiązanym;
- c) właściwą ochronę osoby, której zarzuca się popełnienie danego naruszenia;
- d) ochronę danych osobowych, zarówno osoby, która zgłasza naruszenia, jak i osoby fizycznej, co do której istnieje domniemanie, że jest odpowiedzialna za naruszenie, zgodnie z zasadami określonymi w dyrektywie 95/46/WE;
- e) przejrzyste zasady zapewniające zachowanie we wszystkich przypadkach poufności w odniesieniu do osoby, która zgłasza naruszenia popełnione w podmiocie zobowiązanym, chyba że ujawnienia tej osoby wymaga prawo krajowe w związku z dalszym dochodzeniem lub późniejszym postępowaniem sądowym.

3. Państwa członkowskie wymagają od podmiotów zobowiązanych posiadania odpowiednich procedur, które zapewniają ich pracownikom lub osobom o porównywalnym statusie możliwość wewnętrznego zgłaszania naruszeń za pomocą specjalnego, niezależnego i zapewniającego anonimowość kanału, proporcjonalnie do charakteru i wielkości danego podmiotu zobowiązanego.

Artykuł 62

1. Państwa członkowskie zapewniają, by ich właściwe organy informowały europejskie urzędy nadzoru o wszelkich karach i środkach administracyjnych nałożonych zgodnie z art. 58 i 59 na instytucje kredytowe i finansowe, w tym o wszelkich odwołaniach w związku z takim nałożeniem i o wyniku tych odwołań.

2. Państwa członkowskie zapewniają, by właściwe organy sprawdzały – zgodnie ze swoim prawem krajowym – czy rejestr karny nie zawiera informacji o odnośnym wyroku skazującym zapadłym wobec danej osoby. Wszelka wymiana informacji do tych celów jest prowadzona zgodnie z decyzją 2009/316/WSiSW i decyzją ramową 2009/315/WSiSW wdrożonymi do prawa krajowego.

3. Europejskie urzędy nadzoru prowadzą strony internetowe zawierające łącza do publikacji każdego właściwego organu na temat kar i środków administracyjnych nałożonych zgodnie z art. 60 na instytucje kredytowe i finansowe, i wskazują okres, przez jaki każde państwo członkowskie upublicznia informacje na temat kar i środków administracyjnych.

ROZDZIAŁ VII
PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 63

Art. 25 ust. 2 lit. d) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 ⁽¹⁾ otrzymuje brzmienie:

„d) CCP ma siedzibę lub uzyskał zezwolenie w państwie trzecim, którego Komisja zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/849 ^(*) nie uznaje za mające strategiczne braki w jego krajowym systemie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, które stwarzają znaczące zagrożenia dla systemu finansowego Unii.

^(*) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/849 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, zmieniająca rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 i uchylająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/60/WE oraz dyrektywę Komisji 2006/70/WE (Dz.U. L 141 z 5.6.2015, s. 73).”.

Artykuł 64

1. Uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych powierza się Komisji, z zastrzeżeniem warunków określonych w niniejszym artykule.
2. Uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych, o których mowa w art. 9, powierza się Komisji na czas nieokreślony od dnia 25 czerwca 2015 r.
3. Przekazanie uprawnień do przyjmowania aktów delegowanych, o których mowa w art. 9, może w dowolnym momencie zostać odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna od następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w określonym w tej decyzji późniejszym terminie. Nie wpływa ona na ważność jakichkolwiek już obowiązujących aktów delegowanych.
4. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
5. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 9 wchodzi w życie tylko wtedy, gdy Parlament Europejski ani Rada nie zgłoszą sprzeciwu w terminie jednego miesiąca od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie lub jeśli przed upływem tego terminu zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o jeden miesiąc z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Artykuł 65

Do dnia 26 czerwca 2019 r. Komisja sporządza sprawozdanie z wdrażania niniejszej dyrektywy i przedkłada je Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

Artykuł 66

Dyrektywy 2005/60/WE i 2006/70/WE zostają uchylone ze skutkiem od dnia 26 czerwca 2017 r.

Odesłania do uchylonych dyrektyw traktuje się jak odesłania do niniejszej dyrektywy i odczytuje zgodnie z tabelą korelacji określoną w załączniku IV.

Artykuł 67

1. Państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy do dnia 26 czerwca 2017 r. Niezwłocznie przekazują Komisji tekst tych przepisów.

Przepisy przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określane są przez państwa członkowskie.

2. Państwa członkowskie przekazują Komisji tekst podstawowych przepisów prawa krajowego, przyjętych w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym, kontrahentów centralnych i repozytoriów transakcji (Dz.U. L 201 z 27.7.2012, s. 1).

Artykuł 68

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 69

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Strasburgu dnia 20 maja 2015 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego
M. SCHULZ
Przewodniczący

W imieniu Rady
Z. KALNIŃA-LUKAŠEVICA
Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK I

Poniżej znajduje się niewyczerpujący wykaz zmiennych elementów ryzyka, które podmioty zobowiązane uwzględniają przy określaniu zakresu stosowania środków należytej staranności wobec klienta zgodnie z art. 13 ust. 3:

- (i) przeznaczenie rachunku lub cel stosunku;
 - (ii) poziom aktywów deponowanych przez klienta lub wielkość przeprowadzanych transakcji;
 - (iii) regularność lub czas trwania stosunku gospodarczego.
-

ZAŁĄCZNIK II

Poniżej znajduje się niewyczerpujący wykaz czynników i rodzajów dowodów – o których mowa w art. 16 – wskazujących na potencjalnie niższe ryzyko:

1) Czynniki ryzyka związane z klientami:

- a) spółki akcyjne notowane na giełdzie papierów wartościowych i podlegające wymogom ujawniania informacji (nałożonym przez zasady obowiązujące na giełdzie papierów wartościowych lub w drodze ustawy lub środków możliwych do wyegzekwowania) nakładające wymóg zapewnienia odpowiedniej przejrzystości beneficjenta rzeczywistego;
- b) jednostki administracji publicznej lub przedsiębiorstwa publiczne;
- c) klienci będący rezydentami obszarów geograficznych o niższym ryzyku wymienionych w pkt 3;

2) Czynniki ryzyka związane z produktami, usługami, transakcjami lub kanałami dostawy:

- a) polisy ubezpieczeniowe na życie o niskiej wysokości składki;
- b) polisy ubezpieczeniowe programów emerytalno-rentowych, jeżeli nie ma możliwości wcześniejszego wykupu i polisy nie można wykorzystać jako zabezpieczenia;
- c) program emerytalno-rentowy, program wieku starczego lub podobny program zapewniające świadczenia emerytalne dla pracowników, w których składki odprowadza się z wynagrodzenia i których regulamin nie zezwala na przeniesienie uprawnień;
- d) produkty lub usługi finansowe zapewniające właściwie zdefiniowane i ograniczone usługi pewnym rodzajom klientów w celu zwiększenia dostępu do celów włączenia społecznego pod względem finansowym;
- e) produkty, w przypadku których ryzyko prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu jest zarządzane za pomocą innych czynników, takich jak limity ustalane dla portmonetek elektronicznych lub przejrzystość własności (np. pewne rodzaje pieniądza elektronicznego);

3) Geograficzne czynniki ryzyka:

- a) państwa członkowskie;
- b) państwa trzecie posiadające skuteczne systemy finansowe przeciwdziałające praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu;
- c) państwa trzecie określone przez wiarygodne źródła jako państwa o niskim poziomie korupcji lub innej działalności przestępczej;
- d) państwa trzecie, w których – jak wynika z wiarygodnych źródeł, takich jak wzajemne oceny, szczegółowe sprawozdania z oceny lub opublikowane sprawozdania uzupełniające – obowiązują wymogi dotyczące zwalczania prania pieniędzy i finansowania terroryzmu zgodne ze zmienionymi zaleceniami FATF i które skutecznie stosują te wymogi.

ZAŁĄCZNIK III

Poniżej znajduje się niewyczerpujący wykaz czynników i rodzajów dowodów – o których mowa w art. 18 ust. 3 – wskazujących na potencjalnie wyższe ryzyko:

- 1) Czynniki ryzyka związane z klientami:
 - a) stosunek gospodarczy zachodzi w nietypowych okolicznościach;
 - b) klienci będący rezydentami obszarów geograficznych o wyższym ryzyku wymienionych w pkt 3;
 - c) osoby prawne lub porozumienia prawne będące spółkami służącymi przechowywaniu aktywów osobistych;
 - d) przedsiębiorstwa, których akcje mają postać akcji na okaziciela lub w których prawa z akcji lub udziałów wykonywane są przez osobę inną niż ich faktyczny właściciel (ang. *nominee shareholder*);
 - e) przedsiębiorstwa o znacznym udziale gotówki w obrocie;
 - f) struktura własności przedsiębiorstwa wydaje się być nietypowa lub nadmiernie złożona, biorąc pod uwagę charakter działalności przedsiębiorstwa;
 - 2) Czynniki ryzyka związane z produktami, usługami, transakcjami lub kanałami dostawy:
 - a) bankowość prywatna;
 - b) produkty lub transakcje mogące sprzyjać anonimowości;
 - c) niebezpośrednie stosunki gospodarcze lub transakcje, bez określonych zabezpieczeń, np. podpisów elektronicznych;
 - d) płatności otrzymywane od nieznanymi lub niepowiązanych osób trzecich;
 - e) nowe produkty i nowe praktyki gospodarcze, w tym nowe mechanizmy dostawy, oraz korzystanie z nowych lub rozwijających się technologii, zarówno w przypadku nowych, jak i istniejących produktów;
 - 3) Geograficzne czynniki ryzyka:
 - a) bez uszczerbku dla art. 9, państwa określone przez wiarygodne źródła, takie jak wzajemne oceny, szczegółowe sprawozdania z oceny lub opublikowane sprawozdania uzupełniające, jako państwa nieposiadające skutecznych systemów zwalczania prania pieniędzy i finansowania terroryzmu;
 - b) państwa określone przez wiarygodne źródła jako państwa o znaczących poziomach korupcji lub innej działalności przestępczej;
 - c) państwa objęte sankcjami, embargiem lub podobnymi środkami nałożonymi np. przez Unię lub ONZ;
 - d) państwa finansujące lub wspierające działania terrorystyczne lub państwa, na terytorium których działają określone organizacje terrorystyczne.
-

ZAŁĄCZNIK IV

Tabela korelacji

Niniejsza dyrektywa	Dyrektywa 2005/60/WE	Dyrektywa 2006/70/WE
—		art. 1
—		art. 3
—		art. 5
—		art. 6
—		art. 7
art. 1	art. 1	
art. 2	art. 2	
art. 2 ust. 3–9		art. 4
art. 3	art. 3	
art. 3 pkt 9, 10 i 11		art. 2 pkt 1, 2 i 3
art. 4	art. 4	
art. 5	art. 5	
art. 6–8	—	
art. 10	art. 6	
art. 11	art. 7	
art. 13	art. 8	
art. 14	art. 9	
art. 11 lit. d)	art. 10 ust. 1	
—	art. 10 ust. 2	
art. 15, 16 i 17	art. 11	
—	art. 12	
art. 18–24	art. 13	
art. 22		art. 2 ust. 4
art. 25	art. 14	
—	art. 15	
art. 26	art. 16	
—	art. 17	
art. 27	art. 18	
art. 28	—	
art. 29	art. 19	
art. 30	—	
art. 31	—	
—	art. 20	
art. 32	art. 21	
art. 33	art. 22	

Niniejsza dyrektywa	Dyrektywa 2005/60/WE	Dyrektywa 2006/70/WE
art. 34	art. 23	
art. 35	art. 24	
art. 36	art. 25	
art. 37	art. 26	
art. 38	art. 27	
art. 39	art. 28	
—	art. 29	
art. 40	art. 30	
art. 45	art. 31	
art. 42	art. 32	
art. 44	art. 33	
art. 45	art. 34	
art. 46	art. 35	
art. 47	art. 36	
art. 48	art. 37	
art. 49	—	
art. 50	art. 37a	
art. 51	art. 38	
art. 52–57	—	
art. 58–61	art. 39	
—	art. 40	
—	art. 41	
—	art. 41a	
—	art. 41b	
art. 65	art. 42	
—	art. 43	
art. 66	art. 44	
art. 67	art. 45	
art. 68	art. 46	
art. 69	art. 47	